18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
2016 ވަނަ އަހަރަށް ލަފ ކުރ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް ދިރ ސ ކުރ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން
15 ނޮވެންބަރު 2015

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
2016 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ދިރާސާކުރާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ޔައުމިއްޔާގެ އެޖެންޑާގައި މި ވަނީ 2016 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓާ ގުޅ ގޮތުން
މަޝްވަރާކުރުމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ބ ފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރުން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، މި މަސައްކަތަކީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓުގެ ފުރަތަމަ ޓައިމްލައިން ކަ ނޑައެޅި ދުވަހު ވެސް ބަޖެޓުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ފާހަގަކުރެވ
ގަވާއިދުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަން ހޯދުމަށް ޓަކައި އަޅުގަ ނޑުމެން
އެމް.އެމް.އ ގެ ގަވަރނަރ އަދި އެމް.އެމް.އ ގެ ޓީމުގެ އިތުރުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ ބައްދަލުކޮށް ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަން
ހޯދުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ވާނީ ފާސްކޮށްފަ. މި އޮޕީނިއަން އާއްމު ގޮތެއްގައި ލިޔުމުން ވެސް އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
ނުވަތަ އެމް.އެމް.އ ގެ ގަވަރުނަރު ހާޒިރުވެގެން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޖަވާބުގެ ގޮތުގައި ލިބިދާނެ. އަދި މި މުހިއްމު
މަޢުލޫމާތަކީ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިމަނަންޖެހ މުހިއްމު ރެކޮމަންޑ ޝަންތަކުގެ ތެރ ގައި ހިމެނުމަށް ޓަކައި
ބ ނުންވާ މުހިއްމު ޓެކްނިކަލް މަޢުލޫމާތު ކަމުގައި ދަންނަވަން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަން މީގެކުރީގެ
ބައްދަލުވުން ވެސް ހަމަ މި ސިލްސިލާގެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުން ގޮތު ގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ގެންދިޔައިމު މިއީ 2:00 ގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ފެއްޓި ސެޝަންގައި އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލިން މި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 101 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިއޮންނަ ނުކުތާގެ ދަށުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ބައްދަލުވުން ސިއްރުކުރަން ފެނ ތޯ ނޫންތޯ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ހުށަހަޅުއްވާފައިފިއްޔާ އެގޮތަށް ގެންދަވާނެ ކަމުގައި. ނަމަވެސް، އި އްޒަތްތެރި އެއްވެސް
މެންބަރަކު އެ (ނ) ގައި އެ އޮތްގޮތަށް 101 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އެއްގޮތަށް ހުށަހަޅުއްވާ ކަމުގައިވާނަމަ އަޅުގަ ނޑު
ޤަބޫލުކުރާނީ އޯޕަން ބައްދަލުވުމެއްގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިއަށްދާ ކަމަށް. އެއީ ލީޑަރޝިޕްގެ ފަރާތުން.
ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ހުށަހަޅަން އުޅުނީ ސިއްރުނުކޮށް ގެންދާ ގޮތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އި އްޒަތްތެރި އެއްވެސް މެންބަރަކު އެގޮތަށް ހު ށަހަޅުއްވާފައިނެތަތީވެ އެގޮތް ގަބޫލުކޮށް ކޮމިޓީ މި ދަނީ
އޯޕަންކޮށް ކަމުގައި ކަ ނޑައަޅަމުން އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން. އިދާރީ މ ޒުން މި ވަގުތު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަޑައިގެން
ތިއްބެވި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަލްފާޟިލް ޙަސަން ޒިޔަތު، އަދި އެސިސްޓަންޓު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަލްފާޟިލް ޙުސައިން
ނިޔާޒީ، އަދި ޑައިރެކްޓަރ އޮފް އޮޑިޓް ޓެކްނިކަލް ސަރވިސް އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޞާލިޙް، ޑައިރެކްޓަރ އޮފް އޮޑިޓް
ފައިނ ންޝަލް އޮޑިޓް ޕަބްލިކު ސެކްޓަރ އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް ނަޢީމަށް މި ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގަތުމަށް

ދަޢުވަތުދެއްވަން. މި ވަގުތު ގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރިއަށްގެންދެވިދާނެ ކުރިން އައިޑެންޓިފައި ކުރި ޕާޓީތަކުގެ
ލީޑަރޝިޕެއް އެ އޮންނަ 5 މިނެޓު އެކި ބ ބ ފުޅުންނަށް ބަހާލަން. އެއީ ކުރިން އެ ފުރުޞަތަށް
އެދިވަޑައިގަންނަވަމުންދާތީވެ އެ ސުވާލު އެހެން އަޔަތީވެ ، ކޮންމެހެން އެ ފަރާތުން އެކަނި ހުރިހާ ސުވާލެއް ކުރައްވައި
ނިންމައިނުލައްވަން. ނަމަވެސް، 5 މިނެޓުގެ ވަގުތަށް ބޮޑަށް ސަމާލުކަންދެއްވައިގެން ކުރިއަށްގެންދެވުން، އަދި ދެއްވާ
ޖަވާބުގެ ގޮތުން ޖަވާބު ދިގުވާ ކަމުގައި ނަމަ ދޮޅު ގަޑިއިރަށް ފެއްތ ނެ މިންވަރަކުން ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިއަށް
ގެންދިޔައިމަ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅު ވާނެހެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެ އުސޫލުން ދަންޏާމުން ދާނީ އެގޮތަށް.
މާނައަކީ، ޕީ.ޕީ.އެމު ގެ މެންބަރުން ގިނަ. ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ސުވާލަށް ފުރުޞަތުދ ކަމަށް ވަންޏާ ޕީ.ޕީ.އެމް
މެންބަރުން ނިމ އިރުގައި ދޮޅުގަޑިއިރު ހަމަވެފައި އޮންނާނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) 2016 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ
ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ދިރާސާކުރާ ކޮމިޓީގެ މިއަދުގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޝެޑިއުލް ކުރެވިފައި މި
ވަނީ ރާއްޖ ގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބ ފުޅުންނާ އެކުގައި 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ހޯދަން ބ ނުންވާ ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަނަށް ޓަކައި. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، މި ބައްދަލުވުމުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ފޮނުއްވާފައި ސިޓީގައި ލިޔުމުން ވެސް އަދި ހާޒިރު ވެސް ތި ބ ފުޅުންނަށް މި ފުރުޞަތު އޮތްކަން
ދަންނަވައިލާނަން. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައި މި ގަންނަވަނީ މި ވަގުތު މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު
ކޮމިޓީއާއި އަދި މަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ ޖުމުލަކޮށް ހިމެނ ގޮތަށް 24 މެންބަރުންގެ މައްޗަށް. ޕާޓީތަކުގެ
ރެޕްރެޒެންޓ ޝަން އުސޫލުން ހަމަ މެންބަރުން މި ކޮމިޓީގައި ވަޑައިގެން އެބަ ތިއްބަވާ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މަޖިލީހުގެ
ގަވާއިދުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގައި މި ބަޔާންކުރާ، ބުނެވިދިޔަ ގޮތަށް ބަޖެޓު ދިރާސާކުރުމުގައި މާލީ ވަޒީރާއި މޯލްޑިވްސް
މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރުނަރާއި، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަދި ވެސް ކޮމިޓީއަށް މުހިއްމު ކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އެހެން
ފަރާތްތައް ހާޒިރުކޮށް އެ ފަރާތްތައް ދެކ ގޮތް ސާފުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންވ . އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް
މި ގެންދަނީ. ދައުލަތުން 2016 ވަނަ އަހަރަށް ހުށަހެޅުއްވި ބަޖެޓާ ގުޅ ގޮތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ފުރަތަމައިނުން
އޯޕަނިންގައި އެއްވެސް ސްޓ ޓްމަންޓެއް ދެއްވަން އޮތް ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ، އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަ ނޑު ހުޅުވާލަން.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަލްފާޟިލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވެސް މިއަދު ތި ސިޓީ ލިބިލެއްވީ އިނގ ތޯ. ދެން
އަޅުގަ ނޑަށް ވެސް މާ ފުރިހަމަ އެސަސްމަންޓެއް އަދި ހެދިފައެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓު 3
ދާއިރާއަކަށް ބައްސަވާލައްވައިގެން ބައެއް ޕޮއިންޓްސް އެބަހުރި އަޅުގަ ނޑުމެން ވެސް ފާހަގަކޮށްފަ. ދެން އަޅުގަ ނޑު

ވެސް ލިޔުމުން މި ބަލަނީ މާދަމާ މަޖިލީހާ ހިއްސާކުރެވ ނެ ކަމަށް. ދެން މީގެކުރީ އަހަރުތަކުގައި ވަރަށް ތަފްޞީލު
ރިޕޯޓެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެން މި
ބަލަނީ މާދަމާ އެ ރިޕޯޓް އެގޮތަށް ހުށަހެޅ ނެ ކަމަށް އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަ ނޑަށް މިއަށް
ތައްޔާރުވެލައިގެން މި އައީ އަނެއްހެން މާ ތަފްޞީލީ ގޮތަކަށް އެސަސްމަންޓެއް ހެދިގެންނެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވ މުހިއްމު ޕޮއިންޓުތައް ފާހަގަކޮށްލާނަމ ، ފާހަގަކޮށްލުމުގެ ނިޔަތުގައި. މީގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް، އަޅުގަ ނޑުމެން ޓީމަށް ފާހަގަވީ ބައެއް ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. މީގެ ބަޖެޓުގައި އެއްކަލަ
އާމްދަނީ އިތުރަށް ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންތައްތައް އަޅުގަ ނޑުމެން ވެސް ދިރާސާކޮށްލިން އިނގ ތޯ. މީގެއިތުރަށް
އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި 4 ބިލިޔަން އިތުރަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވ . ދެން ކުރީ އަހަރުތަކުގެ ވެސް ތަޖުރިބާގެ
އަލީގައި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން އެކި ކަންކަން ހުށަހެޅުމުން އަންނަ ނަމަވެސް އެ ކަންކަމާ ބެހ ގާނޫނުތައް
ފާސްކޮށް ތަންފީޒުކުރުން ލަސްވުމުގެ ސަބަބުން މި ވަނީ އެ އާމްދަނީ ހޯދަން ދަތިވެފައި އިނގ ތޯ. އެއީ މިހާރުވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެން 2016 އަށް ވެސް އެ އިތުރަށް އެ ހޯދަންހުރި އާމްދަނީގެ ތަންފީޒުކުރުވަން އަވަސްކުރުމަކީ މުހިއްމު
ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. ހަމަ އެއާ ގުޅިގެން ކަމާ ބެހ ގާނޫނުތައް ފާސްކުރުމާއި ގަވާއިދުތައް
ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ނިންމުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. ދެން ދެވަނަ ކަމަކަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ވެސް ހަމަ މި ފާހަގަވީ އެއްކަލަ ޓެކްސް ނިޒާމާ ބެހ ގޮތުން ހަމަ އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން. ޓެކްސް
ނިޒާމު ފުރިހަމަކުރުމުގެ ގޮތުން ޓެކްސް ބ ސް ޑައިވަރސިފައިކުރުމަކީ ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު
ތަންފީޒުކުރުމަށް އެޅ މުހިއްމު ފިޔަވަޅެއް ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ދެކެނީ. ދެން ޓެކްސް ބ ސް ޑައިވަރސިފައިކުރުމުގެ
މާނައަކީ ހަމަ ފުރިހަމަ ޓެކްސް ނިޒާމަކަށް ދިއުން އިނގ ތޯ. ދެން އަޅުގަ ނޑު ވެސް މިއަދު ފިނ ންސް މިނިސްޓަރު
ވެސް އެ އަށް ޖަވާބުދެއްވައިފި. މި 2016 ވަނަ އަހަރަކަށް އިންކަމް ޓެކްސްއަށް އެޑްރެސް ކުރެވިފައެއް ނެތް.
އެހެންވީމާ، އިންކަމް ޓެކްސްއަކީ ވެސް މި ނިޒާމު ފުރިހަމަވާން މުހިއްމު ކަމެއް. ކޮންމެހެނަކުން މާ ބައިވަރު
އާމްދަނީއެއް އ ގެ ސަބަބުން ލިބ ނީކީ ނޫން. ވަރަށް ބައިވަރު މަޢުލޫމާތުތަކެއް ދައުލަތައް ލިބިގެންދާނެ. އަނެއްކާ
ރެގިއުލ ޓު ކުރުމާއި މި ކަންކަމަށް ފަސ ހަވެގެންދާނެ އެ ނިޒާމު ފުރިހަމަވެގެންދާ ކަމަށް. ދެން މީގެއިތުރަށް ހަމަ
އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރަން ދައުލަތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބަރޯސާވެފައި މި ހުންނަނީ ޓެކްސް، އާމްދަނީ އިތުރުވަނީ ހަމަ
ޓެކްސްގެ ނިޒާމަށް ބަރޯސާވެފައި މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، މީގެ އިތުރަށް އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޓެކްސް
ދައްކަންޖެހ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ޓެކްސް ނުދައްކާ ފަރާތްތަކާ މެދު އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި ، ޓެކްސް އިވ ޝަން
ޓެކްސް އެވޮއިޑެންސް ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުން ގާނޫނީ އޮނިގަ ނޑު ހަރުދަނާކުރުމުގެ ކުރުން ވެސް މުހިއްމު އިނގ ތޯ. މި
ވަގުތު ވެސް މީރާއިން ހަމަ މުހިއްމު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން އެބަދ . އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ލިބ މަޢުލޫމާތުގައި ހަ މަ
ކޯޓު މަރުޙަލާގައި ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން މަޑުޖެހިގެންދާ ތަން ވެސް ފެނ . އެހެންވީމާ، އެ ގަވާއިދު، ޓެކްސް

ފައިސާ ހޯދުމާއި އެވޮއިޑް ކުރާ މީހުން ހޯދުމަކީ އެހާ މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކެން. މިއަދު ވެސް އަޅުގަ ނޑު
ގަބޫލެއް ނުކުރަން ޓެކްސް ދައްކަންޖެހ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ދައުލަތައް ޓެކްސް ދައްކަމުންދާ ކަމަށް. އެކަމަކު އެ
މަސައްކަތަކީ މީރާގެ މަސައްކަތެއް. މީރާއިން އެކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ ހަމަ ފުރިހަމަ މަސައްކަތެއް
ކުރެވެމުންދާކަން. އެކަމަކު އެ އަށް ވެސް އެޑްރެސްކުރުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް ކަމުގައި ދެކެން 2016 ގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
އަންދާޒާކުރާ އާމްދަނީ ހޯދަން އަޅުގަ ނޑު. ދެން މީގެއިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓް އޮފީހުން އަބަދުވެސް ފާހަގަކުރާ
ކަމެއް އިނގ ތޯ ދައުލަތުގެ އެކި ގޮތްގޮތުން ލިބެންޖެހ ފައިސާ ހޯދަން ހަރުދަނާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަންޖެހިފައިވާކަން
އިނގ ތޯ. ދެން މި ކަންކަމަކީ ވެސް ކޯޓު މަރުޙަލާއިން ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް ހޯދަންޖެހ ދައުލަތަށް ހޯދަންޖެހ ފައިސާތަކުގެ
ވާހަކަ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ފޮލޯއަޕް ހަދައިލާއިރު މި ހުންނަނީ ކޯޓު މަރުޙަލާއާ ހިސާބަށް
ވެސް ނުގޮސް. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަމަކީ ވެސް އަވަސްކޮށް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިގެން ވެސް އެ ފައިސާތައް
ހޯދަންޖެހ އަދަދެއް. ދެން އ ގެ އަދަދުތައް ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ވާނީ އެ އެކި ފަހަރު މަތިން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއާ ވެސް
ހިއްސާކޮށްފަ. އެހެންވމާ، މިފަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އެބަހުރި ދައުލަތައް އެހެން ފައިސާ ހޯދާނެ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފަ.
އެހެންވީމާ، އެއީ އާމްދަނީއާ ބެހ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރަން. ދެން މިއޮތީ ދައުލަތުގެ ޚަރަދާ ބެހ ގޮތުން
އިނގ ތޯ. 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ރިކަރަންޓު ޚަރަދު 70% އިތުރުވާނެ ކަމަށް ލަފާކުރެވ އިރު ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ
އެލޮކ ޝަން ފުރިހަމައަށް ބ ނުން ކުރެވިފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވ އިނގ ތޯ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތައް މި
ފުރިހަމައަށް ބ ނުންނުކުރެވެނީ ކޮން ސަބަބުތަކެއްތޯ އެއީ ޕްލ ންކުރުމުގައި ހުރި އުނިކަމެއްގެ ސަބަބުންތޯ ނުވަތަ
ކެޕ ސިޓީ ނެތުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ ކަމެއްތޯ ދެނެގަތުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް އިނގ ތޯ. އެއީ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގެ
މަރުޙަލާގައި ވެސް. ހަމަ މިދިޔަ އަހަރަށް ވެސް ހަމަ ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކެއް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރަން ޕްލ ންކުރެވުނު.
އެކަމަކު އެ ކަންކަން ކުރެވުނުތޯ ނުވަތަ ނުކުރެވުނު ސަބަބު ހަމަ މިއަހަރުގެ ބަޖެޓާއެކީ ހުށަހެޅުމަކީ އެއަށް ހަމަ
ވ ރިއ ޝަން އެނަލިސިސް ރިޕޯޓެއް ފިނ ންސްއިން ތައްޔާރުކޮށްފައި ކޮމިޓީއަށް ހިއްސާ ކުރުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް.
އެހެންވީމާ، މި ވާ ގޮތަކީ މި އަހަރު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓުގައި އަދަދުތަކެއް ޖަހަނީ ޕްރެކްޓިކަލީ ކުރެ ވ ތޯ
ނުކުރެވ ނެތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ކަންކަމެއް ނުބެލ . އެހެންވީމާ، 2015 ގައި ވެސް އެކަން ހިނގައިދިޔައީ
ކިހިނެއްތޯ އ ގެ ރިޕޯޓެއް ހަ މަ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކ ތީ އެކަން ވެސް
ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން މި އޮތީ ސަބްސިޑީއާއި އިންޝުއަރެންސް ސްކީމުތަކަކީ ބްލ ންކެޓްކޮށް އެންމެހައި ރައްޔިތުންނަށް
އަމާޒުކުރެވިގެން ހިންގ ސްކީމްތަކަކަށް ވާތީ އެފަދަ ސްކީމްތައް ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދެވ ނެކަމާ މެދު
ސުވާލުއުފެދ . ޓާގެޓް ސަބްސިޑީ ޕޮލިސީއެއް ތަޢާރުފުކުރުމަކީ ވީހާވެސް އަވަސް ފިޔަޅެއްގައި ، ރަނގަޅު . މިއަދު
ފިނ ންސް މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ 2015 އަށް ވުރެން 2016 ގައި ސަބްސިޑީޒް އަދަދު ކުޑަކަން އިނގ ތޯ. އެއީ ހަމަ
ވަރަށް ރަނގަޅު ކުރިއެރުމެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކެން. އެހެންނަމަވެސް، އިންކަމް ޓެސްޓުކުރެވިގެންނެއް ނޫން

ޕެންޝަން ވެސް މިހާރުވެސް ދެވެނީ އިނގެތޯ. ހަމަ އިންޝުއަރެންސަކީ ހަމަ ދައުލަތު ދިވެހި ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް
އާސަންދަ ވެސް ލިބ ގޮތަށް މި އޮންނަނީ. އެ ކަންކަމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެން ދެކ ގޮތުގައި ޓާގެޓުކޮށްގެންނެއް އެ އަށް
ޕޮލިސީތަކެއް މިހާރުވެސް ކަ ނޑައެޅެން އެބަޖެހ . ދެން އަޅުގަ ނޑަކަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި އެ އަށް
ޕޮލިސީތަކަކަށް މަސައްކަތްކުރަމުން ސަރުކާރުން ދާކަން. އެހެންވީމާ، މި ކަމަކީ އަވަސްކޮށް ނިންމަންޖެހ ކަމެއް ކަމަށް
ދެކ ތީވެ އެކަން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. ދެން މި އޮތީ ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކަށް ކެޕިޓަލް ކޮންޓްރިބިއުޝަން
ގޮތުގައި ދެވ ފައިސާ އިނގ ތޯ. މި ވެސް މިހާރު ވެސް ހަމަ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިގެން ހިންގ ކަންކަން. ދައުލަތުގެ
ކުންފުނިތަކަށް ކެޕިޓަލް ކޮންޓްރިބިއުޝަން ދެވ ފައިސާ އެތަނުގެ ހިންގުމުގެ ޚަރަދު ހަމަޖެއްސުމަށް ބ ނުންކުރެވ ކަން.
މިއީ މައްސަލައެއް. ކެޕިޓަލް ކޮންޓްރިބިއުޝަންގެ ގޮތުގައި ދ ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވެންޖެހެނީ ކެޕިޓަލް ކޮންޓްރިބިއުޝަން
ގޮތުގައި އިނގ ތޯ އިންވަސްޓްމަންޓްސްއަށް. އެކަމަކު މި ވާ ގޮތަކީ ދައުލަތުގެ ބައެއް ކުންފުނިތައް އެބަހިނގާ ހަމަ އެ
ބ ފުޅުންގެ މުސާރަދިނުމާއި ކަންކަމަށް ބަޖެޓުގެ، މި ފައިސާ މި ޖެހެނީ ކެޕިޓަލް ކޮންޓްރިބިއުޝަން. އެކަމަކު
ކުންފުނިން މި ބ ނުންކުރަނީ މުސާރަދިނުމާއި ރިކަރަންޓު ކަންކަމަށް. އެއީކީ އެކަމުގައި އެހެންވާކަމަށްވަންޏާ އެ
ކުންފުނިތަކުގެ ބަޖެޓަކީ ވެސް މަޖިލީހަށް ގެނެސްގެން ފާސްކުރެވެންޖެހ ބަޖެޓެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ
އިނގ ތޯ. މި ހިނގާ ކުންފުނިތަކެއް އެބަހުރި. އެ ކުންފުނިތައް ވެސް އެބަޖެހ ސަސްޓެއިނަބަލް ސެލްފް ސަފިޝަންޓު
ކުންފުނިތަކަކަށް ވާން. އެހެންވީމާ، މިކަން އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލީ އެހެން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ކެޕިޓަލް
ކޮންޓިރިބިއުޝަނުގެ ޖަހައިގެން ކުރެވ ޚަރަދުތައް އެންމެ ރަނގަޅަށްތޯ ކުރެވެނީ އެއީ މުހިއްމު ކަމެއް ގޮތުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. ދެން މިއޮތީ ޚާއްޞަ ބަޖެޓުގެ އެކިއެކި އޮފީސްތަކަށް ބ ނުންކުރާ ޚަރަދުތައް ވެސް
ހިމަނާފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވ ތީ. އެ ޚަރަދުތައް އެންމެހައި ކަންކަމާ ގުޅ އޮފީސްތަކުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނުން ރަނގަޅު.
ޚާއްޞަ ބަޖެޓުގައި އެބަޖެހ ބައެއް ޚަރަދުތައް އިނގ ތޯ. އެ ޚަރަދުތައް ބައެއްފަހަރު އެބަ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް
އެއްކަލަ ބަޖެޓު މަދުވީމަ ދެވ އުސޫލެއް ވެސް އެބައޮވ . އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެ ޚާއްޞަ
ބަޖެޓުގައި ޖެހުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މުއައްސަސާތަކަށް އެކަށީގެންވާ ބަޖެޓު ދިނުން މުހިއްމު ކަމަށް އަ ޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ފާހަގަ މި ކުރެވެނީ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، ދެން މި ޕޮއިންޓު އަދި ފަހުން ނިޔާޒީ ވެސް އެލަބަރ ޓު ކޮށްލަދ ނެ ތި
ބ ފުޅުންނަށް. ދެން މިއޮތީ ޤައުމީ ތަރައްޤީ ތަޞައްވުރު ޕްލ ނާއި އާބާދީ އާއި ތަރައްޤީ އެއްފަސްކުރުމުގެ ޕްލ ނަށް
ރިޢާޔަތްކުރުމެއްނެތި ބަނދަރާއި ނަރުދަމާ ބިން ހިއްކުމުގެ ކަންކަން؛ މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން ވަރަށް ޚާއްޞަ ކަމެއް
ދީގެން ޔޫތު ސިޓީގެ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢު މި ރ ވަމުން މިދަނީ. ރ ވ އިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަ އެބަވ ދެން
އަޅުގަ ނޑުމެން ޕްލ ންގައި އެބައޮވ ކުދި ރަށްރަށުން އާބާދީ މިކޮޅަށް ގެނައުމާ ކަންކަން. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ފާހަގަކުރެވިފައި އެބަހުރި ހަމަ ކުދިކުދި ރަށްތަކަށް އަނެއްކާ ވެސް އެއްކަލަހެން ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކެއް ކުރެވެން
ޕްލ ންކުރެވިފައި ހުރިކަން. އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެ ދިގުރާސްތާ ޕްލ ނާ ޚިލާފަށް އަނެއްކާވެސް ބަޖެޓުގެ ޚަރަދުތައް

ކުރެވިފައި ހުރީ އެ ކަންކަމަށް އެޑްރެސް ކުރެވެންޖެހ ނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ. ދެން މިއޮތީ
ފައިނ ންސިންގ އޮޕްޝަންސްތަކެއް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ހިމަނާލައިފިން އިނގ ތޯ. ދެން ދައުލަތުން
ދައްކާ އިންޓްރަސްޓު ޚަރަދު ކުޑަކުރުން އިނގ ތޯ. ފައިނ ންޝަލް ރީސްޓްރަކްޗަރިންގ ޕްރޮގްރާމެއް ހިންގިދާނެކަމަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ދެކެން. މިގޮތުން ދައުލަތުގެ ދިގު މުއްދަތުގެ ބޮންޑު ޕްރޮގްރާމެއް ހިންގުން މުހިއްމު ކަމަށް ދެކެން. މިއާ
އެކު ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށް ބޮންޑު ވިއްކައިގެން ދިގު މުއްދަތު؛ މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން މި ބްރޯވިންގ
މިއަދު ފިނ ންސް މިނިސްޓަރގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވެފައި ވަރަށް ބޮޑަށް ބަރޯސާއެއް އެބަ ވަމ ޓީ -ބިލްސްއަށް
އިނގ ތޯ. ޓީބިލަކީ ވަރަށް ކުރު މުއްދަތުގެ ބްރޯވިންގއެއް. އަޅުގަ ނޑުމެން އެބަޖެހ މި ފައިނ ންސިންގ ރީސްޓްރަކްޗަރ
ކޮށްލަން ތަންކޮޅެއް ދިގު މުއްދަތަށް އިނގ ތޯ. މިހާރު ވެސް ވާނެ. މިއަދު ވެސް މަޢުލޫމާތު ލިބުނު ޕެންޝަން ފަންޑަކީ
އެންމެ ބޮޑު ލެންޑަރ ކަމަށް ސަރުކާރުގެ. އެހެންވީމާ، ޕެންޝަން ފަންޑުގައި މިހާރު ކޮންމެ އަހަރަކަށް ސަރުކާރުން
އެބަޖެހ އެއްކަލަ ފައިސާ ރިޓާން ކުރާނެ ގޮތެއް ވެސް ރާވަން. އ ގެ ބަދަލުގައި ހަމަ ދިގު މުއްދަތަށް 15 އަހަރަށް،
10 އަހަރަށް، 10 އަހަރުން 15 އަހަރަށް ވެސް ބަހާލެވ ނެ. އ ރުން ސަރުކާރުން ޖެހ ނީ ކޮންމެ އަހަރެއްގެ
އިންޓްރަސްޓު ކޮމްޕޯނަންޓާ ދ ތެރ ސަރުކާރުން ވިސްނަން. އ ރުން އެ ރީސްޓްރަކްޗަރ ވެގެންދިޔައިމަ ވަރަށް ބޮޑަށް
ފައިސާ މެނ ޖުކުރުމާ ކަންކަމަށް ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއަށް ފަސ ހަވާނެ. ދެން މީގެ އިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މި
ފާހަގަކޮށްލާފައި މި އޮތީ ހަމަ ސަރުކާރުގެ ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ހިންގާއިރު އިނގ ތޯ ސަރުކާރުގެ ހަމައެކަނި ޒިންމާއެއް
ނޫނ ސަރުކާރުގައި އެބަތިބި ވަރަށް ވަރުގަދަ ސްޓ ޓް އޯން ކުންފުނިތައް އިނގ ތޯ. އެޗް.ޑީ.ސީ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ.
އެހެންވީމާ، މި ކުންފުނިތަކުގެ ޒިންމާއަކަށް ވެސް ވާންވީއ ހަމަ މި ސަރުކާރުގެ ބޮޑެތި ޕް ރޮޖެކްޓްތައް ހިންގުން. ހަމަ
އެއީ މަޖިލީހާ މަޝްވަރާ ކުރެވިގެން ކުރ ވެނެ ކަންތައްތަކެއް. އަނެއްކާ އެބަހުރި ކެޕ ސިޓީ އެބަހުރި މި ކުންފުނިތަކުގެ
ބޮންޑު ރެއިޒު ކުރަން. މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދައްކަނީ ޕެންޝަން ފަންޑުގެ ވާހަކަ. ޕެންޝަން ފަންޑަކީ ވެސް
މިއަދު 6 ބިލިޔަން ރުފިޔާ ކޮންމެ މަހަކު 75 މިލިޔަން ރުފިޔާ އެތަނަށް އެބަ ވަދ އިނގ ތޯ. އެ ފައިސާއަކީ ހަމައެކަނި
ޓީ-ބިލްސްއަށް ދާންޖެހ ފައިސާއެއް ނޫނ އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދައްކަނީ. އެ ފައިސާ ރާއްޖ ގެ އިންފްރާސްޓަކްޗަރަށް
ބ ނުން ކުރެވިދާނެއ . ޤައުމުގެ ކުންފުނިތައް ސްޓ ޓް އޯން ކުންފުނިތަކުން އަމިއްލައަށް ބްރޯކޮށްގެން ހަމަ ސަރުކާރުގެ
މިތިބި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ހިންގަން ހަމަ ކުންފުނިތަކަށް ވެސް އިސްނެގިދާނެ ހަމަ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން.
އެހެންވީމާ، އެ ކަމަށް އެ ފައިނ ންސިންގ އޮޕްޝަނެއްގެ ގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު މީގައި މި ފާހަގަކޮށްލީ. ދެވަނަ ޕޮއިންޓަކީ
ދައުލަތުގެ އިމްޕްލިސިޓީ ލައިބލިޓީ ފޯކާސްޓެއް ބަޖެޓުގައި ހިމެނުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް ކަމުގައި ދެކެން އިނގ ތޯ. މިހާރު
އެ ގެރަންޓީގެ ލައިބިލިޓީ އަކީ ކޮބައިކަމާ އި ޕެންޝަން ލައިބިލިޓީއަކީ ކޮބައިކަމާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި އިނގެނީ އެންމެ
އަހަރެއް ގެ ލައިބިލިޓީ އިނގ ތޯ. މިހާރު ދައުލަތުގެ ދަރަނި ވެސް 36 ބިލިޔަން ކަމަށް އެބަ ބުނ . އެއީ ދަރަނި
މިސާލަކަށް އަދާކުރާނެ ފޯކާސްޓެއް އޮންނަން އެބަޖެހ . ނޫނީ ޕެންޝަން ލައިބިލިޓީ އަދާކުރާނެ ފޯކާސްޓަކީ ކޮބައިތޯ. އެ

ލައިބިލިޓީ ދައުލަތެއް އެއީ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ބަޖެޓަކާއެކީ މި ކުރަނީ އެއަށް އެޑްރެސް ކުރެވ ނެ ގޮތެއް ފިނ ންސް
މިނިސްޓްރީން ހަމަ ބަޖެޓާއެކީ ހުށަހެޅުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއްކަމަށް އަޅުގަ ނޑު. އިތުރަށް ދެން ހަމަ މިއާއެކީ
ފާހަގަކޮށްލަން ބ ނުންވ އެބަ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި އޮތް ގާނޫނެއް އެބައޮތް ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވާ ގާނޫނެއް
އިނގ ތޯ. މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވަންޖެހ ދައުލަތުގެ ދަރަނި ސްޓްރެޓަޖީ އަންގައިދ ބަޔާން
ތައްޔާރުކުރެވި އެއަށް ރިޢާޔަތް ކުރެވިގެން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރަން މުހިއްމު ކަމުގައި ދަންނަވަން އިނގ ތޯ. އެ
ގާނޫނުގައި އެބަހުރި މި ކަންކަން. އަދި އެ ބަޔާނުގައި ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް ހާސިލުކުރުމަކީ ބޮޑެތި
ގޮންޖެހުންތަކެއް، އ ގައި އެބަހުރި އިނގ ތޯ ގޮންޖެހުންތަކެއް ވެސް އެ ގާނޫނުގެ ލަ ނޑުދަ ނޑިތަކެއް ހާސިލުކުރުމަށް
އެބަ ހުރި މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، ގާނޫނަށް ގެންނަންޖެހ އިޞްލާޙުތައް ގެނެސްގެން ނަމަވެސް ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް
ޒިންމާވުމުގެ ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ދިއުމަކީ ބަޖެޓު ތަންފީޒުކުރުމަށް އިތުރު ފަސ ހައެއް ވެގެންދާނެ ކަމެއް ކަމަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލު. އެއީ އިނގ ތޯ މިއަދަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކޮށްލެވިފައި ހުރި ކަންތައް. ދެން ތި ބ ފުޅުން
އިތުރު ސުވާލެއް އޮތިއްޔާމުން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދ ން ތައްޔާރަށް އަޅުގަ ނޑު މިހިރީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ތަކުރާރުކޮށްލަން، އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް. އަޅުގަ ނޑުމެން
މިއަދު ކުރިއަށް މިގެންދަނީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޓައިމްލައިންގައި ފާސްކޮށްގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދިޔަ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ
އެކު ހުށަހެޅިފައިވާ 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަން ހޯދުން. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އިޚްލާޞްތެރިކަމާ
އެކު ޝުކުރުދަންނަވަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޯޕަނިންގގައި އެ ދެއްވި ސްޓ ޓްމަންޓަށް އިނގ ތޯ.
އެކަމާ ގުޅިގެން އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އެހެންޏާ ވެސް މި ކޮމިޓީގައި މި ފަހަކަށް އައިސް ޢަމަލު މިކުރާ އުސޫލުން ޕާޓީތަކުގެ
ޑެޒިގްނ ޓެޑް ލީޑާސްއަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. އެންމެ ފުރަތަމަ ސުވާލުކުރަން މިފަހަރު އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތުދ ނީ
ޖ .ޕީގެ ފަރާތުން އޮނަރަބަލް ޢަބްދުاله ރިޔާޟަށް. 5 މިނިޓު.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ރިޔާޟް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެންމެ ދެއްވި މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި. ދެން އަޅުގަ ނޑު ހަމަ
ކޮށްލަން ބ ނުންވާ އެއް ސުވާލަކީ ދެންމެ ފާހަގަކުރައްވައިފި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ބައެއް ކުންފުނިތައް ހިނގަމުންދާ،
އެއީ ގާތްގަ ނޑަކަށް އ ގެ ނަންބަރސްއެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޒިންމާގެ ތެރެއިން މިކަން ސަރުކާރާ
ހަމައަށް މިހާރު ހިއްސާކުރައްވާފައި އޮންނާނެތޯ؟ ދެން އަޅުގަ ނޑު އެއްވެސްވަރަކަށް ފާހަގަކުރައްވާފައެއް ނެތް

ސަވަރިންގ ގެރެންޓީއާ ބެހ ގޮތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަންބޮޑުވެވަޑައިގަންނަވާ ކަމަ ކަށް. އެ ކޮބައިތޯ އ ގައި ،
މިސާލަކަށް މިހާރު ސަރުކާރުގެ ޕޮލިސީއެކ 4% އަށްވުރެ ދަށްކޮށް އިންޓްރަސްޓް ރ ޓް ދަށްކޮށް ބޮޑެތި ލޯނުތައް އާއްމު
ފަރާތްތަކަށް ވެސް ހޯދައިދިނުމަށް. އެއީ ދައުލަތުން ޒިންމާވާ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހައިސި އްޔަތުން އ ގައި
ވެސް ވިސްނުންފުޅު ހުރިގޮތެއް އެނގިލަން ބ ނުން. ދެން ހަމަ އެއާއެއްކޮށް އަޅުގަ ނޑު ފަހު ސުވާލަކަށް މި އެންމެ
މުހިއްމު އެއް ސުވާލު. މިއަދު ބަޖެޓާ ބެހ ގޮތުން ވާހަކަދައްކަމުން ދާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެން މި އުޅެނީ ދައުލަތުގެ
ގާތްގަ ނޑަކަށް 100 މިލިޔަނެއްހާ ޑޮލަރު ގެއްލިގެން. ދައުލަތަށް ލިބެން ހުރި ފައިސާތަކެއް ގެއްލިގެން ވީތަނެއް
ނ ނގިގެން. ނޫނިއްޔާ އެނގ ބަޔަކަށް އެނގ . އެހެންވީމާ ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އެނގިވަޑައިނުގަންނަވާތޯއ މިހާ
ބައިވަރު ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނުލިބި އެކިއެކި އެހެން ފަރާތްތަކަށް ދިޔައިރުގަ އި؟ އެކަމާ ބެހ
އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް އެނގިވަޑައިނުގަންނަވާތޯ؟ އެއީ އެއް ސުވާލު. ދެން އަދި މިހާރު މި ރިކަވަރ ކުރެއްވުމަށް
ކިހާވަރެއްގެ ޔަޤީންކަމެއް އެބަ އޮތްތޯއ މި 100 މިލިޔަނެއްހާ ޑޮލަރު މި ސަރުކާރަށް ދައުލަތަށް ލިބ ނެކަމުގެ؟ އެ
ސުވާލުތަކަށް، އެއީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ 2016 ގެ ބަޖެޓަށް ވެސް ވަރަށް މުހިއްމު ފައިސާއެއް. 100 މިލިޔަން
ޑޮލަރަކީ މަދު އަދަދެއް ނޫން. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިހާރު މިހާހިސާބަށް ލިބިފައި ހުރި މި ބަޖެޓު ކޮމިޓީ ތެރ ގައި
ވެސް ހިނގާދިޔަ މިއަދު ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓަރ ވެސް ހުންނެވި. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ތެރެއިން ގާތްގަ ނޑަކަށް 60
ރަށެއްގެ ވާހަކަ ދައްކާފައި އޮތް 20% ގެ ވާހަކަ ގާތްގަ ނޑަކަށް މި ދިޔައީ. ގާތްގަ ނޑަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން
އަންދާޒާކޮށްލާއިރު 100 މިލިޔަނެއްހާ ޑޮލަރު މި އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް ކޮބައިތޯ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލުގެ ކޮމެންޓަކީ؟
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގާތްގަ ނޑަކަށް އަދި އެބަ އުޅ ބާކީ 3 މިނިޓުވަރު އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، 3 މިނިޓު އަޅުގަ ނޑު
އެގޮތަށް ބަހާލާނަން. އަދި ހަމަ މި ކުރެވިދިޔަ ސުވާލުތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ޕެނަލުން ނޯޓުކުރެއްވުމަށްފަހުގައި
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސުވާލުތަކަށް ގަ ނޑުކޮށް ފަހުން ޖަވާބުދެއްވީމަ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ކުރިން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ސެޝަންގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ލެކްވެގެންދިޔަ މަޢުލޫމާތަށް ލުޔެއް ލިބިގެންދާނެ. އެއްބައި ބ ފުޅުންނަށް ހަމަ
ސުވާލުކުރައްވަން ފުރުޞަތެ އް ލިބިގެން ނުދިއުން އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް ހަމަ ވަރަށް ދަތިވި މައްސަލައަކަށް ވެގެންދިޔަ.
އެހެންވީމާ، އެ ސަބަބަށް ޓަކައި އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން، ހަމަ ސުވާލުތައް ނޯޓުކުރައްވާތި.
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު. އެއީ ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން އެއީ
ފުރަތަމަ ސުވާލުތައް ކުރެއްވުމަށް.

ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވިދާޅުވެއްޖެ ފިސްކަލް ރެސްޕޮންސިބިލިޓީ ގާނޫނުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަ ނޑު ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް އެ ވާހަކަ، އެ ގާނޫނުގެ
ވާހަކަ ވަރަށް ގަދަޔަށް ދައްކަން. ދެން މިތާގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ވެސް އެބަ އޮތް ވަރަށް ފުރިހަމަ އަޣުލަބިއްޔަތެއް ސަރުކާރުގައި އެބަ އޮތް. އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަނީ އަސްލުގައި އެ
ގާނޫނަށް ދެން ދަތިފުޅުވެގެން ނަމަވެސް ފިނ ންސް މިނިސްޓަރަށް ޢަމަލެއްނުކުރެއްވ . އެހެންކަމަށް ވެއްޖެއްޔާމުން
ގާނޫނެއް އޮވެފައި އެ ގާނޫނަށް ޢަމަލުނުކުރެވ ތީވެ އަޅުގަ ނޑުމެން މި ސުވާލު އުފައްދަނީ. މިއަދު ވެސް އަޅުގަ ނޑު ކުރި
ސުވާލުތަކަކަށް ޖަވާބެއްނުދެއްވާ. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނުގައި އެބަ އޮތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ވެސް ޒިންމާތަކެއް އެބަ
ހުރި ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކާ ބެހ ގޮތުން. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އެބަ އޮތް މިސާލަކަށް ރާއްޖ ގެ ފިޒިކަލް
ހަމަތަކާއި ގުޅ ގޮތުން ހިފަހައްޓަންޖެހ މިންގަ ނޑުތަކެއް. އެއީ 60%ގައި. 2014 ވަނަ އަހަރުގައި ހުރީ ތަންކޮޅެއް 63
ގައި. ދެން ތަންކޮޅެއް ދަށްވެލާފައި 15 ގައި ދަށްވެފައި މިހާރު އަނެއް ކާ މައްޗަށް ހިފައިފި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން
ގާނޫނެއް އޮވެފައި އެ ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރުން ދަތިކަމަށް ވަންޏާމުން އަޅުގަ ނޑަށް ފެނ އެ ގާނޫނު އިޞްލާޙުކުރަން ހަމަ
ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވެސް. އެހެންނޫނިއްޔާމުން އެ ގާނޫނަށް އެބަ ޖެހ ފޮލޯކުރަން. ފޮލޯނުކުރެވެންޏާމުން،
އެހެންނޫނިއްޔާމުން އަޅުގަ ނޑުމެން މި މަޖިލީހުން އަޅުގަ ނޑުމެން ޤަބޫލު މިކުރަނީ ފިނ ންސް މިނިސްޓަރު އެ ގާނޫނާ
އެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރެއްވިޔަސް އެންމެ ރަނގަޅުކަމަކަށ . އެއީ އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ އުސޫލެއް ނޫން. އެހެންވީމާ ،
މިއަހަރު ފިސްކަލް ރެސްޕޮންސިބިލިޓީ ގާނޫނުގައި އެބަ ހުރި ވަރަށް މުހިއްމު ސިފަތަކެއް. މަނިކުފާނު ތި ވިދާޅުވިގޮތަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް ތަންފީޒުކުރުމުގަ ޔާއި އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އިންކަމް ޓެކްސް ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން މިކަންކަން
ކުރުމަށް ވަރަށް ފަސ ހަވެގެންދާނެ ކަންތައްތައް. އ ގެ ތެރ ގައި ދަތި ކަންތައްތަކެއް ވެސް ހުރެދާނެ. މިދިޔަ އަހަރު
ވެސް ފިނ ންސް މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވީ ތިމަންނަމެން މިއުޅެނީ ގާނޫނަށް ބަދަލުކުރާށ . އެހެންވީމާ، ގާނޫނަށް ބަދަލުތަކެއް
ގެންނާށ . އެ ތިމަންނައަށް އުނދަގުލ . އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިދިޔަ 1 އަހަރު ތެރ ގައި ވެސް އެކަމެއް ނުއެއް
ފެނ . އެހެންވީމާ، މިއީ ކިހާ މުހިއްމު ގާނޫނެއްތޯ އާއި އަދި މިކަމާ ދ ތެރ ގައި މިއީ ޢަމަލުކުރަން އެހާ ދަތިފުޅުވެގެން
މިއުޅެނީ ކީއްވެގެންކަމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަނެއް ދެއްވިދާނެތޯ؟ ނޫނިއްޔާމުން ރާއްޖ ގެ
އިޤްތިޞާދު ބައްޓަންކުރުމަށް ޓަކައި 2013 ވަނަ އަހަރުގައި މި ފާސްކޮށްފައި އޮތް ގާނޫނަކީ އައުޓް ޑ ޓް އެއްޗަކީތޯ؟
ދުނިޔ ގެ އެހެން ތަންތަނުގައި ޢަމަލުނުކުރަނީތޯ މިކަހަލަ ގާނޫނަށް؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
3 މިނެޓު އަދިވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖެނެރަލް އ ރިޔާއަށް ބާކީ އެބަ އޮތް. އިތުރު މެންބަރަކު ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް.
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮޑިޓް ކުރެއްވުމުގައި ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތައް ކިހާވަރަކަށް އޮޑިޓުކުރެއްވ ތޯއ ؟ ޕާފޯމަންސް
އޮޑިޓް ކުރައްވައިގެން ބަޖެޓުން ޑެލިވަރކުރަން ބ ނުންވާ ނަތީޖާތައް އެކަށީގެންވާވަރަކަށް ޑެލިވަރ ކުރެއްވ ތޯ
ބައްލަވަންތޯ އާއި އަދި މިހާ، އަހަރެއްގެ ތެރ ގައި މުހިއްމު ތަންތަނުގެ ތެރެއިން ކިތައް ތަން އޮޑިޓް ކުރެވ ތޯ އާއި
ނުކުރެވި ހުރީ ކިހާ ތަނެއްތޯއާ . ދެން އ ގެ އިތުރަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ތި ބައްލަވާ ބެއްލެވުމުގައި ޚަރަދުކުޑަކޮށްގެން
މިހާރަށްވުރެ އެފިޝަންޓްކޮށްގެން ސަރުކާރު ހިނގައިގެން ދަރަނިން ބައެއް ކުޑަކޮށް ފިސްކަލް ރެސްޕޮންސިބިލިޓީއަށް
ފެތ މިންވަރަށް 64% ގައި މިއުޅެނީ. 60% އަށް ތިރިކޮށްލެވ ނެ ފުރުޞަތު އޮތްތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުގެ ދެ ވަނަ ސުވާލަކީ ސަރުކާރު އޮފީސްތަ އް އިނގ ތޯ. ޝަރީފް އ ގެ ބޮޑުބައި ކުރައްވައިފި. ހަމަ ތި ބ ފުޅުން
ކުރިއަށްގެންދަވަންތޯ ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި ފިޔަވަޅު އަޅުއްވަން ފޮނުއްވަންތޯ؟ ދެން ކޯޓުތަކުގައި ހިފެހެއްޓ ވާހަކަ
އެބަ ވިދާޅުވ . އެހެންވީމާ، އ ގެ ކުރީ މަރުޙަލާތަކުގައި، މިސާލަކަށް ޕްރޮސެކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން، މިސާލަކަށް
އެންޓި -ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުއްވީމަ އެ ހިސާބުގައި މި މައްސަލަތައް ހިފެހެއްޓިފައި ހުރ ތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަދިވެސް ބާކީ 2 މިނި ޓެއްވަރު އެބައިން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަ ނޑަށް އެބަ ފެނ މިކޮޅުން އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ފައްޔާޟް ބ ނުންފުޅުތޯ ސުވާލެއް؟ ޣަފޫރު.
ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކުގައި ވަރަށް ގިނައިން ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހ ފައިސާގެ ވާހަކަ އެބަ ހުރި. އ ގެ ތެރ ގައި ސީދާ
ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއަށް ދޫކޮށްފައި ހުރި ލޯނުތަކުގެ ފައިސާ ވެސް އެބަ އުޅ . އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެ ފަހުން

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް ބެލިބެލުމުން ގާތްގަ ނޑަކަށް 2 ބިލިޔަން ރުފިޔާ ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހ ރަފްލީ. 1
ބިލިޔަނަށްވުރެ މަތި. 1.5 ބިލިޔަނަށްވުރެ ވެސް މަތީގައި އުޅެނީ. 1.8 ބިލިޔަން އަންދާޒާކުރާއިރު. ދެން އަޅުގަ ނޑު
މިކިޔަނީ ދެން ވާނީ 2 އަށްތާ. އެކަމަކު އެ އަދަދަށް ވެސް އެ ފައިސާ ހުރިއިރުގައި މިއިން އެއްވެސް އެއްޗެއް
އަދިވެސް ހަމަ ލިބ ނެކަމުގެ އުއްމީދެއް ނެތް. ހަމަ ކިހިނެ އްވެގެންތޯ މިކަމާ ބެހ ގޮތުން މަސައްކަތް ނުކުރައްވާތީތޯ މި
ފައިސާ ދައުލަތަށް ނުވަގެނެދެން މި އުޅެނީ؟ އެކި އަހަރުތައް ވެގެން ދާއިރުގައި ވެސް ހަމަ އެކި ސަރުކާރުތައް
ބަދަލުވަމުން ދާއިރު ވެސް މި ފައިސާ ދައުލަތަކަށް ނުވަދ . މި ސަރުކާރުން އެކަންޏެއް ނޫން. ކުރީ އޮތް ސަރުކާރުގައި
ވެސް ނުވެއްދުން. ދެން އޮތް ސަރުކާރަކުން ވެސް ނުވެއްދުން މި ފައިސާއެއް. އެހެންވީމާ ، މިއީ ކިހިނެތްވެގެންތޯ މި
ހުއްޓުންއަރާ ދެން ނުލިބ އެއްޗެއް ވެއްޖެއްޔާ ފޮތް އިރާލާފައި މިކަން ނިންމާލެވ ނެތޯ. މިކަހަލަ ކޮންމެވެސް ގޮތެއް
ހޯދަންވެއްޖެނޫންތޯ މިކަމުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. މިހާރު 10 ވަރަކަށް އަހަރު ވެގެން ދަނީ މިހެން ލިބެން ހުރި ފައިސާ
ހަމަ ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ޖަހާފައި ހުންނަތާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދިވެސް މިނެޓެއް އެބަ އޮތް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސުވާލެއް އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. މުޙައްމަދު
ރަޝީދު.
އަލިފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ ދަރަންޏަށް ޒިންމާވުމުގެ ގާނޫނުގެ ވާހަކަ މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި ދެކެވުނީ. އެ ގާނޫނުގައި
މިހާރު ކަ ނޑައެޅިފައި ހުރި މިންގަ ނޑުތަކަކީ އެއީ ދުނިޔ ގެ ލެވެލްގައި އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ މިންގަނޑުތަކެއްތޯއ ؟ އެ
ގާނޫނަށް ބަދަލުގެންނަ ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދެކެވިއްޖެ. އެހެންވީމާ ، ގާނޫނަށް އެ ބަދަލުތައް ގެނައުންތޯ
ރަނގަޅީ؟ ބަޖެޓު އެއަށް ފެތ ގޮތަށް ގެންދިއުންތޯ ރަނގަޅީ؟ އެހެން ވީމާ، ސުވާލަކީ ދުނިޔ ގެ އެ ގެންގުޅ
މިންގަ ނޑުތަކަށް ފެތ ގޮތަށް ހެދިފައި އޮތް ގާނޫނެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް އެބައި ނިންމާލަދެއްވުން އެދެން އިނގ ތޯ. އ ރުން ވަގުތު ހަމަވީ.
ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ކުޑަ އެއްޗެއް އިނގ ތޯ. ދައުލަތުގެ ރާއްޖެއިން ބ ރުގައި ހުންނަ ކުންފުނިތަކަށް އެޑްވާންސަށް ފައިސާ
ފޮނުވާ ވާހަކަ އިނގ ތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މިދިޔަ އަހަރުގެ ރިޕޯޓުގައި ވެސް ހިމަނާފައި އެބަވ . ދެން އެ ޚަރަދެއްގެ
ގޮތުގައި ސަރުކާރުން ބައްލަވަނީ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، ބައްލަވާފައި ދެން އެ ފައިސާ އަދި އެކައުންޓުތަކުގައި ހުރި
ވާހަކަ ވެސް ފާހަގަކުރައްވާ. ކިހިނެތްތޯ މިހާރު އެކަން ހިނގަމުންދަނީ؟ ރާއްޖެއިން ބ ރުގައި ހުރި މުއައްސަސާތަކަށް،
ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ އެކައުންޓުތަކުގެ ފައިސާ ހަމަ ހުރިގޮތަށް ހުރީތޯ ނުވަތަ އެކަމަށް މިހާރު ހަމައަކަށް
؟
އެޅިއްޖެތޯ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލާނަން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް މިހާރު މި ފުރުޞަތުގައި މި
ކުރެވިދިޔަ ޖ .ޕީ އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސުވާލުތަކަށް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މާ ދިގުވެއްޖެއްޔާ ފަހަރުގައި ތަރުތީބު
ގެއްލިދާނެހެން. ޖަވާބު ފައްޓައިދެއްވުން އެދެން.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގ ތޯ. އާދެ! އަޅުގަ ނޑު ފުރަތަމަ ފާހަގަކޮށްލި ކަމަކަށް ދައުލަތުގެ ބައެއް ކުންފުނިތައް ބަޖެޓަށް
ބަރޯސާވާ ވާހަކަ އިނގ ތޯ. ދެ ން ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ކުންފުނިތަކެއް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން އޮޑިޓް ކުރެވެމުން
ދަނީ އިނގ ތޯ. ދެން މީގައި ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތައް އޮޑިޓްކުރާ އުސޫލަކީ އަޅުގަ ނޑުމެން އެއީ ސަބް ކޮންޓްރެކްޓް މި
ކުރަނީ ރާއްޖ ގެ ކުންފުނިތަކަށާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ލައިސެންސް ދީފައި ހުރި ބިގް 3 ފާމްސް. ކ .ޕީ.އެމް.ޖީ،
އީ.އެން.ވައި، ޕީ.ޑަބްލިޔު.ސީ ކުރެ ކުންފުންޏަކާއި މި އޮޑިޓް ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ބ ފުޅުން އޮޑިޓްކޮށް އެ ރިޕޯޓުތައް
އަޅުގަ ނޑުމެން ޝާއިއު ކުރަމުންދަނީ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، ކުރިން ހަމަ އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވި ކުންފުނިތަކުގެ އޮޑިޓު
ވެސް ވަނީ ކުރެވިފައި އިނގ ތޯ. އެކަން، ދެން ހަމަ ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީގެ އެޓެންޝަނަށް ވެސް އެކަން ވާނީ
ގެނެސްފަ. ދެން އަދި ހަމަ ކުރިން ވިދާޅުވި އިނގ ތޯ ދަ އުލަތުގެ ކުންފުނިތަކުގެ އޮޑިޓު ކުރ ތޯ. ރަނގަޅު، އޮޑިޓުކުރަމުން
މި ދަނީ. ދެން ފާހަގަކުރެވުނު ސަވަރިންގ ގެރެންޓީއާ ބެހ ގޮތުން ކުރެވުނު ސުވާލެއް އިނގ ތޯ. ނިޔާޒީ، އެސިސްޓެންޓް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވާނެ.
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފީހުން މި ދަނީ ދައުލަތުގެ ދަރަންޏާއި ދައުލަތުން ދީފައި ހުރި ގެރެންޓީތަކުގެ އޮޑިޓް ކޮންމެ އަހަރަކު
ވެސް ކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރިޕޯޓުގަ އި އެ ގެރެންޓީތަކާ ބެހ ގޮތުން އެ ފާހަގަކުރެވ ކަންތައްތައް

އަޅުގަ ނޑުމެން ދާނީ ފާހަގަކުރަމުން. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެން
ސަރުކާރުގެ ގެރެންޓީއެއް ދީފައި އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލާނަން އެއީ ކިހިނެއް ދީފައި އޮތް ގެރެންޓީއެއްތޯ.
އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް ދީފައި އޮތްތޯ. ދެން އާއްމު ގޮތެއްގައި އޮޑިޓް އޮފީސްތަކަކީ ސަރުކާރުގެ ޕޮލިސީއަށް
ފާޑުކިޔުމަށްވުރެ ޕޮލިސީތަކާ އެއްގޮތަށް ކަންތައްތައް ގެންގޮސްފައި އޮތްތޯ، އ ގެ އިމްޕްލިކ ޝަނަކީ ކޮބައިތޯ ، އ ގެ
ރިސްކުތަކަކީ ކޮބައިތޯ އާ އް މު ގޮތެއްގައި ބަލަނީ. އެހެންވެގެން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރީ ބައިގައި އޮޑިޓަރެއްގެ
އިންޑިޕެންޑެންސް ޙަޤީޤަތުގައި ބައެއް ފަހަރަށް ގެއްލ ކަމެއް އެއީ ޕޮލިސީތަކަށް ފާޑުކިޔަން. އެއީ އާ އްމު ގޮތެއްގައި
އެސް.އ .އައިތަކުން ނުވަތަ އޮޑިޓް އޮފީސްތަކުން ވަރަށް ނުކުރާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން އެކަމަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރީބައިގައި އަޅުގަ ނޑުމެން އެއް ޗެކ ބުނުމުގެ ބަދަލުގައި އެކަން ހިނގަންޏާމުން ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް
އަޅުގަ ނޑުމެން އެކަން ވެސް ބަލާފައި ހަމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ އެ ރިޕޯޓުގައި އެކަންކަން ފާހަގަކުރަމުންދާނެ.
ޝުކުރިއްޔާ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފާހަގަކުރެވުނު ސުވާލަށް ވަކި ވަރެއްގެ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ގެއްލިގެން އުޅ ވާހަކަ އިނގ ތޯ. ދެން އެ އޮ ޑިޓުގައި
އަޅުގަ ނޑު އެއްވެސް ވަރަކަށް ބައިވެރިއެއްނުވަން އިނގ ތޯ. ދެން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ އޮޑިޓުގެ ވާހަކަ ކަމަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ ދެން އެ ވިދާޅުވަނީ. ދެން ކުންފުނިތަކުގެ ފައިނ ންޝިއަލް ސްޓ ޓްމަންޓް ތައްޔާރުކުރީމަ
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓުކުރާ ގޮތް މި އޮންނަނީ އިނގ ތޯ. ދެން 12 ،2011، 13ގެ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ އޮޑިޓު
އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ އީ.އެން.ވައިއާ ހަ ވާލުކޮށް އޮޑިޓު ވާނީ ކުރެވިފަ. އެހެންނަމަވެސް، 2014ގެ ފައިނ ންޝަލް
ސްޓ ޓްމަންޓް އޮޑިޓެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ނުކުރެވ . ނުކުރެވުނު ސަބަބަކީ އެކޮޅުން ފައިނ ންޝިއަލް ސްޓ ޓްމަންޓް
ތައްޔާރުކޮށްފައި ނެތީމަ އިނގ ތޯ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު މި ކުރެވެމުން މި ދަނީ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ޚާއްޞަ
އޮޑިޓެއް. ދެން އެ އޮޑިޓު ކުރިއަށްގެންދަނީ ނިޔާޒީ. ދެން ނިޔާޒީ އެ އޮޑިޓާ ބެހ ގޮތުން. ދެން އަނެއް ކަމަކީ މީގައި
ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކަށް ޒިންމާވާ ބޯޑުތައް ފަންކްޝަންކުރ ތޯ ބަލަން އެބަ އޮވ އިނގ ތޯ ގާނޫނީ މެންޑ ޓެއް
ޕްރައިވެޓައިޒ ޝަން އެންޑް ކޯޕަރައިޓައިޒ ޝަން ބޯޑާ ހަވާލުވެފައި އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ބ ފުޅުންގެ ޒިންމާއެއް އެއީ
ކުންފުނިތަކުގެ ބޯޑު ފަންކްޝަންކުރުމާއި، ފައިނ ންޝިއަ ލް ސްޓ ޓްމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމާ. އަނެއްކާ ފައިނ ންޝަލް
ސްޓ ޓްމަންޓް ތައްޔާރުކޮށްފައި ހުށަހަޅަން ވެސް އެބަ ޖެހ . އަނެއްކާ ކޮމްޕެނީޒް ގާނޫނުގެ ދަށުން ޓްރ ޑަށް ވެސް
ހުށަހަޅަން އެބަ ޖެހ . އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޒިންމާއަކީ އޮޑިޓްކުރުން. އެހެންވީމާ ، އަޅުގަ ނޑުމެން ފައިނ ންޝިއަލް
ސްޓ ޓްމަންޓް ތައްޔާރުނުކުރާކަމަށް ވަންޏާމުން އެކަން ހަމަ އެ ކުންފުނީގެ ބޯޑަށް ވެސް އަންގާފައި، އަންގަމުންދަނީ
އިނގ ތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މައިކު ތަންކޮޅެއް ކައިރިކޮށްލައްވާ.
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އ .ޖީ އެ އޮޑިޓް އެސައިންގ ކުރައްވާފައި އޮތީ އިބްރާހީމް އައިމަން. އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް، ސްޕެޝަލް އޮޑިޓް ޑިވިޝަން. ދެން އައިމަން ނޫޅުއްވާތީ އަޅުގަ ނޑު ވެސް އެކަން އޯވަރސީކުރަމުން މި
ދަނީ. ދެން އ ގެ ހަމަ އެ އޮޑިޓް ވަރަށް މިނިވަންކަމާއެއްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން މި ގެންދަނީ. އަޅުގަ ނޑުމެން މި ވަގުތު
ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން އ ގައި ހަމަ އ .ޖީގެ އެއްވެސް އިންފުލުއެންސްއެއް ނެތި ހަމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ވަރަށް ޕްރޮފެޝަނަލް
ޓީމަކާ އެއްކޮށް މި ގެންދަނީ. ދެން އޮޑިޓް ކުރިއަށްދާތީ އޮޑިޓުގެ މިހާތަނަށް ގޮސްފައި އޮތް ހިސާބެއް އަޅުގަ ނޑެއް
ނެތިން ދަންނަވާކަށް. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ ޒިންމާއެއްގެ ގޮތުގައި މި އޮންނަނީ ގެއްލިފައި އޮތް
މިންވަރު ނޫނީ އެ މަދުވާ ނޫނީ ޚިޔާނާތްވެފައި އޮތް މިންވަރު އެސްޓަބްލިޝްކުރަން. އ ގެ ފަހުން ހިނގާ އެހެން
މުއައްސަސާތަކެއް ފުލުހުން، އ .ސީ.ސީ ؛ މި މުއައްސަސާތަކުން ޙަޤީޤަތުގައި އ ގެ ތަޙުޤީޤެއްގެ ގޮތުގައި ގެންދަވައި،
އަދި ފައިސާ ހޯދުމުގެ ކަންތައްތައް ގެންދަވާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އޮޑިޓު އޮފީހުގެ ރިޕޯޓުން
ފާހަގަވެގެންދާނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން އުއްމީދުކުރަނީ އެ ރިޕޯޓު، އެ އޮޑިޓު ނިންމާލެވ ނެ ކަމަށް. އ ގެން
އެސްޓެބްލިޝްވެގެންދާނެ ޚިޔާނާތްތެރިވެފައި އޮތީ ނުވަތަ ގެއްލިފައި އޮތީ ކިހާފައިސާއެއްކަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި އިތުރު ސުވާލުތައް ހުރީމަ އ ގެ ބައެއް ޖަވާބުތައް އަދި ނުލިބ ތީވެ ކުރިއަށް ގެންދަވަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގ ތޯ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޝިދު ކުރެއްވި ސުވާލެއް ފައިނ ންޝަލް ރެސްޕޮންސިބިލިޓީ
ގާނޫނާ ބެހ ގޮތުން. ދެން މީގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޒިންމާއަކަށް މި އޮންނަނީ ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީން ރިޕޯޓު ހަމަ
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވެސް ހުށަހެޅީމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ވެސް ރިވިއުކުރާ ގޮތަށް އިނގ ތޯ. ދެން މި ގާނޫނަކީ ބ ރުގެ
އެހެން ޤައުމުތަކުގަ އި ވެސް ހަމަ އޮންނަ ގާނޫނެއް އިނގ ތޯ. ދެން މި ރިއަލިސްޓިކުތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ. އެކަން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އެބަހުރި އެ ގާނޫނުގައި ބައެއް ޓާގެޓުތައް ކަ ނޑައެޅުމުގައި ރިއަލިސްޓިކު ނޫން
ޓާގެޓުތައް ކަ ނޑައެޅިފައި ހުރިކަން. ދެން އެއަށް އެބަޖެހ އިޞްލާޙުގެންނަން. ދެން ފިނ ންސް މިނިސްޓަރު ވެސް އެ

ވިދާޅުވަނީ ހަމަ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ވެ ސް ގަބޫލުކުރަން. ޕްރެކްޓިކަލީ އެއަށް ޢަމަލުކުރަން ހަމަ
ދަތިކަމަށް ފާހަގަވ އިނގ ތޯ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ޒިންމާއަކަ ށް މި އޮންނަނީ ފިނ ންސް މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓެއް
ރިވިއުކޮށް އެސެސްކުރުން އިނގ ތޯ އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން. ދެން މެންބަރު ޝަރީފް ވިދާޅުވި އިނގ ތޯ އޮޑިޓު؛ ކިހާ
މުއައްސަސާއެއްގެ އޮޑިޓުކުރެވ ތޯއާއި ޕާފޯމަންސް އޮޑިޓާ ބެހ ގޮތުން އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ ކޮންމެ އަހަރެއްގެ
ވެސް އޮޑިޓު މަސައްކަތް ހަމަ ބަރާބަރަށް ކުރަމުން އެބަ ގެންދަން އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑު މަސައްކަތާ ހަވާލުވިއިރު ބޮޑު
ބެކްލޮގަކާ އެކީ ހަވާލުވީ އިނގ ތޯ. 2012ގެ ރިޕޯޓު ވެސް އެބަހުރި 2013ގަ އި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ހަވާލުވެފައި
އަޅުގަ ނޑު މި ބެލީ، އަޅުގަ ނޑުގެ ޕާފޯމަންސް ހަމަ ތި ބ ފުޅުން ޖަޖުކުރާނީ އަޅުގަ ނޑުމެން ޕަބްލިޝްކުރާ ރިޕޯޓަކަށް.
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާތަނަށް ގާތްގަ ނޑަކަށް 160 ރިޕޯޓު މި އަހަރު ޕަބްލިޝްކޮށްފިން. 2014 ވަނަ އަހަރު
އަޅުގަ ނޑުމެން އަދި އޮޑިޓު އޮފީހުގެ ތާރީޚުގައި ވެސް އެންމެ ގިނަ ރިޕޯޓު ޕަބްލިޝްކުރެވިފައި މީގެ ކުރިން މި ވަނީ
67 ރިޕޯޓު އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން މި ވަނީ 140 ރިޕޯޓު މިއަދާ ހަމައަށް ޕަބްލިޝްކޮށްފަ. އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޓާގެޓަކީ 160 ރިޕޯޓު މިއަހަރު ނިޔަލަށް. އެހެންވީމާ، 2012ގެ ވަރަށް ގިނަ ރިޕޯޓު ވެސް، ހުރިހާ ރިޕޯޓެއް
ގާތްގަ ނޑަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ޕަބްލިޝްކުރީ. 2013 ރިޕޯޓުތަކާއި 14ގެ ރިޕޯޓުތައް ދެން ލަސްނުވެ ޕަބްލިޝްކުރާނެ
އިނގ ތޯ. ދެން ވާ ގޮތަކީ އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓު މަސައްކަތް ކޮށް ނިމިފައި ހުންނަނީ. އެކަމަކު ޕަބްލިޝްކުރަން މި
ޖެހެނީ ކުރީގެ ރިޕޯޓެއް ޕަބްލިޝްކޮށްފަ. އެހެންވީމާ، ކުރީގެ ރިޕޯޓު ޕަބްލިޝްކުރަން ބަލާއިރު މިހާރު ވަރަށް ބޮޑަށް
ވަގުތު ފާއިތުވެފައި އޮތީމަ ދަތިތަކެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރިމަތިވި. އެހެންނަމަވެސް ، އެއަށް އެޑްރެސްކުރަމުން މި
އަންނަނީ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި އަޅުގަ ނޑު ބަޖެޓު؛ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އޮފީހުގެ ބަޖެޓުގެ ބައްދަލުވުމުގައި
ކޮމިޓީއަށް ވެސް އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވިން 2 އަހަރުތެރ ގައި އަޅުގަ ނޑު މި ބަލަނީ ޓައިމްލީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ރިޕޯޓުތައް ޕަބްލިޝްކުރެވ ނެކަން. ޓައިމްލީ ރިޕޯޓު ޕަބްލިޝްކުރުމަކީ އ ގެ ވެލިއުއެއް މި ލިބެނީ. މާ ބޮޑަށް ލަސްވީމަ،
ދެން ވަގުތު ފާއިތުވެގެން އ ގަ އި ހޯދަންޖެހ ފައިސާ ހޯދުމާއި، މި ކަންކަމަށް ވެސް ހަމަ ޑިފިކަލްޓީތަކެއް ކުރިމަތިވެގެން
މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން އެ މަސައްކަތްތައް ، ހަމަ އޮޑިޓުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުން އެބަ ގެންދަން. ދެން
އ ގެއިތުރަށް ޕާފޯމަންސް އޮޑިޓަކީ އަސްލު ވެލިއު އެޑްކުރެވ އޮޑިޓު އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން ޕާފޯމެންސް
ޑިޕާޓްމެންޓެއް އުފެއްދީ މި އަހަރު. އުފައްދައިގެން މިއަހަރު ޕައިލެޓް ދެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ޕާ ފޯމެންސް އޮޑިޓުން ކޮށްފިން.
ދެން މި އޮންނަނީ ޚާއްޞަ އޮޑިޓު. ދެން ކޮމްޕްލަޔަންސް އޮޑިޓު އިނގ ތޯ. ދެން މި ކުރެވެނީ ފައިނ ންޝަލް
ސްޓ ޓްމެންޓު އޮޑިޓު. ދެން މިނިސްޓްރީތަކުގެ ބަޖެޓު އޮޑިޓު. އެހެން ބަހާލައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން މި ކުރަނީ.
ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓުތަކުގެ ޕައިލެޓު 2 ޕްރޮޖެކްޓެއް ކުރެވިއްޖެ. އަޅުގަ ނޑުމެން މުސްތަޤުބަލުގައި މުހިއްމީ މެންބަރު
ވިދާޅުވިހެން ޕާފޯމަންސް އޮޑިޓުތަކެއް؛ ޚާއްޞަ ހަމަ މިނިސްޓްރީތަކެއްގެ ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓުތަކެއް ކުރުމަށް. އެގޮތަށް
ރާވަނީ އަޅުގަ ނޑުމެން އެގޮތަށް ޕްލ ނު ވެސް މި ކުރަނީ. އ ގެއިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މެންޑ ޓުތެރ އެބައާދ

ކައުންސިލު އޮޑިޓު ވެސް. އެއީ 208 ކައުންސިލު. އަނެއްކާވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތް ބުރަވެގެން މި ދިޔައީ. ހަމަ
އެއްކަލަ އަޅުގަ ނޑުމެން ބެކްލޮގަށް އިތުރުވެގެންދާނެ ރިޕޯޓުތައް ނުނެރެވ ކަމަށް ވަންޏާ. އެހެންވީމާ، މި ފަހަރު
އަޅުގަ ނޑުމެން ވިސްނިވިސްނުމެއް، އާއްމުކޮށް މީގެކުރިން މި ކުރާ ކަމަކީ 208ގެ ތެރ ން ގާތްގަ ނޑަކަށް 70 ވަރަކަށް
އޮޑިޓުކުރަން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓު މި ކުރަނީ އިނގ ތޯ. އެކަމަކު އެ މަސައްކަތެއް ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޓައިމްލީ
އޮޑިޓު ނިންމި ކަމުގައި ވިޔަސް ރިޕޯޓެއް ޕަބްލިޝްއެއް ނުކުރ . އެހެންނަމަވެސް، 2016 އަށް އަޅުގަ ނޑު ޕްލ ނު މި
ކުރީ އައުޓުސޯސް ކޮށްގެން އެ މަސައްކަތް ކުރަން އިނގ ތޯ. އައުޓުސޯސްކުރަން އަޅުގަ ނޑު ވިސްނީ ، ހަމަ ރާއްޖ ގެ
ކުންފުނިތަކަށް ދ ން. ރާއްޖ ން މި އޮޑިޓު ޕްރޮފެޝަން އެބަޖެހ އަޅުގަ ނޑުމެން ޑިވެލޮޕްކުރަން. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ޒިންމާއެއް ގޮތަށް މި އޮންނަނީ ޕްރޮފެޝަން ޑިވެލޮޕްކުރުމާއި
އެކައުންޓިންގ އަދި އޮޑިޓިންގ މީހުން ބިނާކުރުން ވެސް އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ވިސްނުމަކަށް އައީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ޖަހައިގެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ކައުންސިލުގެ އޮޑިޓުތައް އައުޓުސޯސްކުރަން. އެގޮތަށް 4
މިލިއަނެއް ޖެހިން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓު ފާސްވެގެން އައިއިރު ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއާ އެރި
އަޅުގަ ނޑަށް ގަބޫލުކުރަނީ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމުގެ ކުޑަ އޮޅުމެއްގެ ސަބަބުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ 4 މިލިޔަން
ވެސް ވަނީ އުނިވެފަ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން މި ޕްލ ނުކުރަނީ އަނެއްކާވެސް ހަމަ ކުރިން ގޮތަށް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަހަރުގައި ކުރަންޖެހ ހުރިހާ އޮޑިޓެއް، ކައުންސިލުގެ ހުރިހާ އޮޑިޓެއް ކުރެވ ގޮތަކަށް ނޫން މިހާރު
ކަންކަން ރ ވިގެން މި ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕްލ ނަކީ ކުރިއަށް އޮތް މުސްތަޤުބަލުގައި ވެސް ހަމަ
ކައުންސިލުގެ ވެސް ހުރިހާ އޮޑިޓެއް އެ އަހަރެއްގައި ކޮށް ، އެކަން އައުޓުސޯސްކޮށްގެން ކުރަން. އައުޓުސޯސްކުރި
ކަމުގައި ވިޔަސް އ ގެ ހުރިހާ ޒިންމާއެއް ނަގާނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އ ގައި ސޮއި ވެސް
ކުރާނީ. އެހަމަ މަސައްކަތް އައުޓުސޯސްކުރަނީ. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން އެކަން ހިނގާނީ. އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެން
އެހެންނޫން ކަމަށް ވަންޏާ މި ޖެހެނީ އަނެއްކާވެސް މުވައްޒަފުން އިތުރުކުރަން. އަނެއްކާވެސް ހަމަ ބަޖެޓު
ބޮޑުވެގެންދާނީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ. އ ގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަ ނޑުގެ ވިސްނުމަކީ އައުޓުސޯސްކޮށް ދިވެހި ކުންފުނިތަކަށް؛
މިހާރު ވެސް އެބަހުރި 10 އަހަރު ވެފައި ހުރި ރަނގަޅު ކުންފުނިތައް ރާއްޖ ގައި. އަނެއްކާވެސް ވަޒީފާ ވެސް
އިތުރުވެގެންދާނެ. ޕްރޮފެޝަން ވެސް ޑިވެލޮޕްވެގެންދާނެ. އެ ވިސްނުން އެހެންވެ އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ގެންގުޅެނީ.
ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމު ވިދާޅުވީ، އެސް.އޯ.އީޒް އޮޑިޓުތަކާ ބެހ ގޮތުން. އެސް.އޯ.އީޒްތަކުގެ އޮޑިޓު
އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ ކުރަމުން މި ދަނީ އައުޓުސޯސްކޮށްގެން ކޮންޓްރެކްޓަރ އައުޓުކޮށްގެން. މިހާރު މި ކުރެވެނީ ހަމަ
ބިގް ތްރީ ފާމްސް ލައްވާ އެ އޮޑިޓު މި ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތްތައް އެބަދ ކުރިއަށް. އިތުރަށް، އެޑްވާންސް
މަނީ ދެއްތޯ އެމްބަސީތަކަށް.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބ ފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މެންބަރު އަސްލަމު ވިދާޅުވި އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރީ އަހަރުތަކުގައި ވެސް ނޫނީ ކުރީ އަހަރުތަކުގެ އޮޑިޓު ރިޕޯޓުގައި ވެސް
ފާހަގަކޮށްފައި އޮންނާނެ، ދައުލަތުން ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ރާއްޖ ން ބ ރުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ
މިޝަންތަކާއި، އެމްބަސީތަކާއި ދެންވެސް ހުންނަ އެހެން ތަންތަނަށް ފޮނުވާ ކަމަށް. ދެން އަދި އެއީ ހަމައެކަނި
ރާއްޖ ން ބ ރަށް އެކަންޏެއް ނޫން އިނގ ތޯ. ރާއްޖ ގެ އަތޮޅުތެރ ގެ އިދާރާތަކަށް ވެސް ފޮނުވާ އެޑްވާންސް ފައިސާ ހަމަ
ފޮނުވުމާ އެއްކޮށް މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން ޕަބްލިކު ފައިނ ންޝަލް މެނ ޖްމެންޓު ހަމަޖެހިފައި އޮތް ގޮތުން މި
ޓްރީޓުކުރެވެނީ އ ޒް އ ން އެކްސްޕެންޑިޗަރ. މާނައަކީ ހަމަ ފޮނުވާ ތަނުން އެއީ އެކްސްޕެންޑިޗަރއަކަށް ނުވަތަ
ޚަރަދަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދަނީ ރެކޯޑުކުރަމުން. ޙަޤީޤަތުގައި އެކަމަކު ކަން ހިނގަނީ އެހެނެއް ނޫން. އެ ފައިސާ
އެތަންތާ އެބަހުރ . ޚަރަދުނުވާ ގޮތް މެދުވެރިވެގެންނާއި ނޫނީ ޚަރަދުކޮށްފައި ބާކީވެފައި ހުންނަ ފައިސާ ވެސް ވަރަށް
ގިނައިން އެބަހުރ . އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓު ރިޕޯޓުތަކުގައި ވަރަށް ގިނައިން ހުންނާނެ އެ އަދަދުތަކާ އެއްޗެހި
ފާހަގަކޮށްފަ. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިހާރު އޮތް، ރ ވިފައި އޮތް ޕަބްލިކު ފައިނ ންޝަލް
މެނ ޖްމެންޓުގެ ތެރ ން ކެޕްޗަރނުވާ، ނޫނީ އ ގެ ސިސްޓަމުން ބ ރުގައި ހުރި ފައިސާ. ދައުލަތުގެ ފައިސާ.
އެހެންނަމަވެސް ސިސްޓަމުން ބ ރުގައި ހުރި ފައިސާ. އަޅުގަ ނޑުމެން އޮންނާނެ ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއަށް ވެސް މިދިޔަ
އަހަރުގެ ކޮންމެވެސް ހިސާބެއްގައި އަންގާފައި ، ނޫނީ ލަފާދީފައި އަޅުގަ ނޑުމެން އޮންނާނެ، އެ ފައިސާ
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ބ ނުންކުރެވ ނެ، މި ސިސްޓަމު ތެރ ގައި ބ ނުންކުރެވ ނެ ހަރުދަނާ އުސޫލުތަކެއް ޤާއިމުކޮށްގެން
ނޫނިއްޔާ މިކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުން މީ ވަރަށް ދަތިކަމަކަށް ވާނ . ނޫނީ އެކައުންޓިންގެ އުސޫލުން ބަލާއިރު އެއީ އެންމެ
ހަމަޖެހ ގޮތަކަށް ވެސް ނުވާނ . އެ އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރުވެސް މިކަމާ ގުޅ ހުރިހާ މިނިސްޓްރީތަކުގެ އޮޑިޓުތަކުގައި
މިހާރު މި ދަނީ މިކަން ފާހަގަކުރަމުން. މިހާރު ވެސް މެންބަރު ތި ކުރެއްވި ސުވާލާ އެއްގޮތަށް ދަންނަވަންޖެހެނީ އަދި
އެކަން ހިނގަނީ ހަމަ އެހެނ އިނގ ތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ބ ފުޅުން ކުރެއްވި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ފުރިހަމަކުރެވިއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ، އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އެމް.ޑީ.އ އަށް
އަރުވާނަން. އެމް.ޑީ.އ ގެ މިނެޓުގެ ސުވާލުތަކަށް ފަހުގައި ދެން ޕީ.ޕީ.އެމުގެ ސުވާލުތައް ކު ރިއަށްގެންދާނީ. އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ވެސް ހަމަ ވަރަށް ކުރު ގޮތަކަށް ދެތިން ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށްލާނަން.
އަޅުގަ ނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް މަޢުލޫމާތު ދެއްވުމަށް އޮޑިޓު އޮފީހުގެ ފަރާތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ އެއްކޮށް ބައިވެރިން
ބައިވެރިވެވަޑައިގެންދެއްވީތީ އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އާދެ! އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު
ފާހަގަކޮށްލަން، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮޑިޓު ރިޕޯޓުތަކުން ވަރަށް ބޮޑެތި މައްސަލަތައް މިހާތަނަށް ފާހަގަވެގެން ގޮއްސަވ .
އަދި ބައެއް ކަހަލަ ފައިސާތައް ވެސް ނަހަމަ ގޮތުގައި ބ ނުންކުރެވިފައިވ . އެހެންނަމަވެސް، އެއް އަހަރުން އަނެއް
އަހަރަށް ބަޖެޓު ފާސްކުރެވިގެންދާއިރުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ފައިސާތައް އެންމެ ހެޔޮ ގޮތުގައި ބަޖެޓުތެރެއަށް
ހޯދިގެންދާ ތަނެއް ނުފެނ . މިކަމަށް އޮތް ޙައްލަކީ ކޮބައިތޯ؟ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ލަފަޔަކީ ކޮބައިތޯ؟ ދެން
ހަމައެއާއެއްކޮށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކީ ޕެންޝަން އޮފީހުގައި ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް ވަންދެން މަސައްކަތްކުރެއްވި ބ ފުޅަކަށް
ވާތީ، ޕެންޝަން އޮފީހުގައި ވަރަށްގިނަ ފައިސާތަކެއް ވާކަން އެބަ އެނގ . ދިވެހިރާއްޖ ގެ އިޤްތިޞާދު ހަރުދަނާކުރުމަށް
ޓަކައި މި ފައިސާއިން ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ، ހަމައެކަނި ޓީބިލު ވިއްކުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ތަން
އުފެއްދުންތެރި ތަނަކަށް ނުވަތަ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޤާއިމުކުރުމަށް ޓަކައި މަސައްކަތްކުރެ ވިއްޖެއްޔާ އިތުރަށް އެކަމުގެ
ފައިދާ ޤައުމަށް ކުރެވިގެން ހިނގައިދާނެ ކަމަށް. މިކަމުގެ ލަފާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލެއް ގެ ހައިސިއްޔަތުން ވެސް ކަމާ
ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ ކިހާވަރަކަށް ހިއްސާކުރެވި، ކިހާވަރެއްގެ ނަތީޖާ ލިބިފައިވ ތޯ؟ ދެން އަނެއް ކަމަކީ ، ބަޖެޓުގެ
ފައިސާ އެލޮކ ޓުކުރެވ ކަންތައްތައް ފިޔަވައި އެހެން ކަންތައްތަކަށް ދާ މިންވަރު ވެސް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ. ދެން މިކަމާ
ގުޅ ގޮތުން ވެސް ހެދިފައި އޮތް އެއްވެސް ކަހަލަ އެސެސްމެންޓެއް އެބައޮތްތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ހުރިހާ ސުވާލެއް ނިމުނީ ކަމަށް ދެއްތޯ އެމް.ޑީ.އ އިން. އާދެ!
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މެންބަރު. ތި ވިދާޅުވީ ފައިސާތައް އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކޮށްފައި ހުންނަ ކަންކަން. މީގެ އިނގ ތޯ
އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެކަން އެބަފެނ އިނގ ތޯ. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ވަރަށް އެކްޓިވްކޮށް
މަސައްކަތްކުރާ މަންޒަރު އެބަފެނ . އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފީހުން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރިޕޯޓުތައް ޖަވާބުދާރީކުރުވަން ހަމަ
އެހެން މިނިސްޓްރީތައް ވެސް ގެނެސްގެން މަސައްކަތްކުރާ މަންޒަރު ފެނ . އެއީހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އެކަމަށް
އެޑްރެސްކުރެވ ނެ އެންމެ ރަނގަޅު އުސޫލަކީ އިނގ ތޯ. ދެން ތި ވިދާޅުވީ ޕެންޝަން އޮފީހުގެ ވާހަކަ އިނގ ތޯ.
ޕެންޝަން ފަންޑު. އަނެއްހެން މީގައި އަޅުގަ ނޑު އަދި އިތުރަށް ދެންމެ ހަމަ އިތުރު ކަމެއް އިތުރަށް ހަނދާންވެއްޖެ
އިނގ ތޯ. މީގައި ފާހަގަކޮށްލަން މުހިއްމު ކަމެއް. ޑަބަލް ޕެންޝަން ވާހަކަ އިނގ ތޯ. އެ މިހާރުވެސް އަދިވެސް ހަމަ

ދައުލަތުގެ ނ ޝަނަލް ޕެންޝަން ފަންޑެއް ހިނގަމުންދާއިރު ވެސް ހަމަ ޑަބަލްކޮށް ޕެންޝަން ދެވ ފަހަރު އެބައާދ
އިނގ ތޯ. ހަމަ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުން، ޕޮލިސް، އެމް.އެން.ޑީ.އެފުން ވެސް އެ ބ ފުޅުންގެ އަމިއްލަ ހަމަ ސްކީމެއް
ރިޓަޔަރކުރެއްވީމަ ހަމަ ޕެންޝަންގެ ގޮތުގައި އެބަދެވ އިނގ ތޯ. ޕެންޝަނަކީ ލައިފް ޓައިމަށް ކޮންމެ މަހުން މަހަށް
އެއްޗެއް ދިނުން. ހަމަ އެގޮތަށް މި އޮންނަނީ ރިޓަޔަރމެންޓު ޕެންޝަން ސްކީމެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން އެބަޖެހ
ހުއްޓަން. އެކަމާ ބެހ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށްފައި ވާނީ ޕަބްލިޝް ވެސް ކޮށްފައި އިނގ ތޯ. ދެން
ތީގެއިތުރަށް ޕެންޝަން ފަންޑުގައި ހުރި ފައިސާ އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ޔުޓިލައިޒް ކުރަން ހަމަ ޓީބިލު، އާއްމުކޮށް
ޕެންޝަން ފަންޑުތަކަކީ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރަށް ދިގު މުއްދަތަށް އ ގެ އިންވެސްޓުކުރެވ ނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އެ
ފައިސާ މި ބ ނުންކުރެވެނީ ޓީބިލަށް. އެ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ލަފަޔަކީ، އެއަށް ދެން އަނެއްހެން ލަފައެއް އަޅުގަ ނޑު
ދީފައެއް ނެތް. ދެން ޕެންޝަން އޮފީހުގެ މަސައްކަތްކޮށްފައި ހުރި މީހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަ ނޑު މި ދަންނަވަނީ
އެކަން އެބަޖެހ ހަމަ ދައުލަތުގެ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރަށް އިންވެސްޓުވެގެން ދާން. އެއީ ޕެންޝަން ފަންޑަކީ ވަރަށް ދިގު
މުއްދަތަށް ބ ނުންކުރެވ ލޯންގް ޓަރމް ފަންޑެއް އެއީ އިނގ ތޯ. ރިޓަރން މި ވަނީ އާ އްމުކޮށް ވަރަށް ދުވަސްވާ ފަހުން.
އަނެއްކާ ރިޓަޔަރވާއިރު ވެސް އެއް ފަހަރާ ދ ގޮތަކަށް ނޫން މި އޮންނަނީ. ޕެންޝަނަށް ދ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އެ
ފައިސާ ބ ނުންކުރެވ ނެ ވަރަށް ގިނަ؛ އެހެންވީމާ، އާ އްމުކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދަންނަވާ ސަރުކާރުން ވެސް ޓީބިލްސް
ކޮންމެހެނެއް އެއް އަހަރަކަށް ނޫނ ބޮރޯކުރަންވީކީ އިނގ ތޯ. 15 އަހަރަށް، 20 އަހަރަށް ވެސް ބޮރޯކުރަންވީއ .
ޕެންޝަން ފަންޑުން އެ ފައިސާ ހަމަ ޓީބިލުގައި ވެސް އެގޮތަށް އިންވެސްޓުކުރަން ތައްޔާރަށ ތިބ ނީ އަޅުގަ ނޑަށް
ގަބޫލުކުރެވ ގޮތުގައި އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އ ރުން ސަރުކާރަށް ވެސް ފަސ ހަވާނެ. ދެން އ ގެއިތުރަށް ހަމަ
ކުންފުނިތައް ވެސް ބޮންޑު ސްޓްރަކްޗަރކޮށްގެން، ބޮންޑު މެދުވެރިކޮށް ހަމަ ޕެންޝަން ފަންޑުން ފައިސާ ނެގ ނެ.
ކޮންމެ މަހަކު މި ދަނީ ޕެންޝަން ފަންޑު ގްރޯވެގެން. ހަމަ ކުރިއަށް އޮތްތާ ވެސް ހަ މަ އެ އިތުރުވެގެންދާނެ. 75
މިލިޔަން ލިބ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް މަޢުލޫމާތު އެންމެ ފަހުން މި ލިބުނީ ކޮންމެ މަހަކު އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، މި
ފައިސާއަކީ ހަމަ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިންވެސްޓުކުރެވ ނެ ފައިސާ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް
ގަބޫލުކުރެވެނީ އިނގ ތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑުމެން ފުރަތަމަ ފަށައިގަތީ ޖުމްހޫރީ ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ ފުރަތަމަ 5 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތުން ދެ
މިނެޓުވަރު ބ ނުންކުރައްވާފައި 3 މިނެޓުވަރު އެބައޮތް. ޕީ.ޕީ.އެމް އެކީއެކައްޗަކަށް ދިޔައިމަ ފަސ ހަވާނެ ކަމަށް
އަޅުގަ ނޑު މި ބަލަނީ. މި ދެ ބ ފުޅުންނަށް؛ ޝަހުދީ އަދި ފައިޞަލް، އާދެ! އެ ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަ ނޑު ހަމަ

ނޯޓުކޮށްލުން ބ ނުން. ތި ބ ފުޅުން މަޑުކޮށް ތިއްބެވުން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ފައިޞަލް އަދި ޝަހުދީ ދެ ބ ފުޅުން
ސުވާލުކުރައްވަން.
ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފައިޞަލް ނަސީމު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ފާހަގަކޮށްލަނީ އ .ޖީގެ ވާހަކަފުޅުގައި
ވިދާޅުވެއްޖެ ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް؛ ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއާ އެރި އޮޅުމެއްގެ ސަބަބުން 4
މިލިއަނެއްހާ ރުފިޔާގެ މައްސަލަ ދިމާވި ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަނީ އެއީ އޮޅުމެއް ކަމަށް ވަންޏާ
އަޅުގަ ނޑުމެން އެ ކަންތައް ރަނގަޅުކޮށްދ ން އެބަޖެހ . އެއީ ސަބަބަކީ ކައުންސިލުތައް އައުޓުސޯސްކޮށްގެން އޮޑިޓުކުރާ
ވާހަކަ އެ ވިދާޅުވީ. ކައުންސިލުތައް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބެލެންޖެހ ނެ އިނގ ތޯ. ސަބަބަކީ ކުރީގައި ވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދިމާވެފައި ހުރީ ހަމަ ނ ނގުމެއްގެ ތެރ ން އެއްކަލަ ކަތީބުންގެ މައްޗަށް ވަރަށް ތާކުންތާކުނުޖެހ
ކަންތައްތަކުގައި ވެސް އެބަހުރި ދަޢުވާތައް ކުރެވިފަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްވެސް ހާލެއްގައި ބ ނުންވާ ކަމެއް
ނޫން އެއީކީ. ދެން އަޅުގަ ނޑު އިތުރު ސުވާލަކަށް ޖެހިލާނަން. މިހާރު ރާއްޖ ން ބ ރުގައި ހުންނަ އެމްބަސީތައް
އޮޑިޓުކުރެވ ތޯ؟ އަދި އެތަންތަން އޮޑިޓުކުރުމަށް ފަހު ބާކީ ހުންނަ ފައިސާއަށް ކިހިނެއްތޯ އެ ފައިސާއަށް ވެގެންދަނީ؟
ދެން ހަމައެއާއެކު އަމިއްލަ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ސޮވެރިންގ ގެރެންޓީ މިހާރު ދޫކޮށްފައިވ ތޯ؟ އެ ވެސް އަޅުގަ ނޑު
ސާފުކޮށްލަން ބ ނުންވ . ދެން މިހާރު ޕެންޝަން ފަންޑުގެ ވާހަކަ ދެންމެވެސް ތި ދެއްކެވީ. މިހާރު ގާތްގަ ނޑަކަށް 75
މިލިޔަން މި ވަންނަނީ. އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ މަނިކުފާނު އެއްވެސް ވަރަކަށް ލަފާދެއްވާފައިނުވ ތޯ ހައުސިންގ ސްކީމު
ފަދަ ކަންކަމަށް މި؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަހުދީ ގެ ސުވާލުގެ ބާކީ ބައި ކުރިއަށްގެންދަވާ. އަދިވެސް މިނިޓެއްވަރު އެބައޮތް.
ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ސާފުކޮށްލަން ބ ނުންވަނީ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކާއި
ކުންފުނިތައް އޮޑިޓުކުރުމުގައި މަނިކުފާނަށް ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން މިހާރު ލިބ ތޯ؟ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ބައެއް
ހިސާބުތަކުން އެބަހުރި އަޑުއިވިފައި އެއްބާރުލުންނުލިބިގެން މިވެނި މިނިސްޓްރީއެއް، މިވެނި ކުންފުންޏެއް އޮޑިޓު
ނުކުރެވ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ބ ނުންވާނެހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވާތީ މި
ދަންނަވާލަނީ. ދެން އަޅުގަ ނޑުގެ އަނެއް ސުވާލަކީ، މަނިކުފާނު އޮޑިޓުކުރައްވާފައި މީގެކުރިން ކޮށްފައި ހުރި އޮޑިޓު

ރިޕޯޓުތަކުގައި ވެސް ދައުލަތަށް އެކި ގޮތްގޮތުން ލިބެންޖެހ ކަމަށް ކަ ނޑައަޅުއްވާފައި ހުރި ފައިސާ މިހާތަނަށް ނުލިބި
ހުއްޓިފައި ހުރި މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން މި މަޖިލީހަށް، ނޫނީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރެވ ނެ ކަންތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟
އެހެންވީމާ، އެކަންކަން ވާނަމަ މަނިކުފާނުގެ ލަފާފުޅުގައި އެކަންކަން ހިމަނައިދެއްވައިފިއްޔާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ރަނގަޅު. އެހެންވީމާ، އެކަން ކަން ހުރިއްޔާ އަޅުގަ ނޑުމެންނާ ހިއްސާކޮށްލަދެއްވައިފިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅ . ދެން
މަނިކުފާނު ގަބޫލުފުޅުކުރައްވަންތޯ އޮޑިޓު އޮފީހުން ތިހާ ބުރަ މަސައްކަތެއް ކުރައްވައިގެން އޮޑިޓު ރިޕޯޓުތައް ނެރ އިރު ،
އެ ރިޕޯޓުތަކާ އެއްގޮތަށް އ ގެ މަޤްޞަދު ހާސިލުވާ މިންވަރަށް އެހެން މުއައްސަސާތަކުން މަސައްކަތްކުރައްވާތޯ؟ ވަރަށް
ބުރަ މަސައްކަތެއް ކުރައްވަނީ. ހަމައެކަނި ކަރުދާހުގައި ރިޕޯޓެއް އޮތެއް ކަމަކު އެއަކުންނެއް އ ގެ ބ ނުމެއް ނުފެދ ނެ.
ރައްޔިތުން ބ ނުންވަނީ އ ގެ ނަތީޖާ. އެހެންވީމާ، އެނަތީޖާ ނުކުމ ތޯ އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޅުންފިލުވަން ބ ނުން. މަނިކުފާނު
އެގޮތަށް ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ؟ ދެން އ ގެއިތުރަށް އަޅުގަ ނޑު ފަހު ސުވާލެއް ގެ ގޮތުން ކޮށްލާނަން، އެމް.އެމް.އާރު.ޕީ.ސީގެ
އޮޑިޓު ރިޕޯޓު ؛ ކީކ ތޯ؟ އާދެ! އަޅުގަ ނޑު ތަންކޮޅެއް އަވަހަށް ކިޔަންވެގެން. 1 މިނެޓު ދެން ދެއްވީމަ ދެން ވާނީ މިހެން
އިނގ ތޯ. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ އޮޑިޓު ރިޕޯޓު ކިހާތާކު ނިމ ނީ؟ އެއީ އަޅުގަ ނޑު އޮޅުންފިލުވާލަން ބ ނުން އިނގ ތޯ.
މާފުކުރައްވާތި! ވަރަށް އަވަހަށް ކިޔުނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގ ތޯ. ދަންނަވައިލާނަން އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ތަކުރާރުކޮށް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ސެޝަނަކީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހެޅިފައި މި އޮތް 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓާ ގުޅިގެން ބަޖެޓަށް ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަން
ހޯދުމަށް ޓަކައި މި ކޮމެޓީން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ މި ބައްދަލުކުރަނީ. ދެން، އ ގެ ބ ރުން މެންބަރަކު ކުރައްވާ ސުވާލަކަށް
ކޮންމެހެން ޖަވާބުދެއްވާކަށް ޖެހިވަޑައިނުގަންނަވާ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޒިންމާދާރުކުރުމަށް ކުރިއަށްގެންދާ ބައްދަލުވުމެއް
ނޫން މިއީކީ. އަޅުގަ ނޑުމެން އެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ނަމަވެސް، ގުޅުން ހުރި ސުވާލެއް ވެއްޖެއްޔާ އެ ސުވާލު
މެންބަރަކު ކުރެއްވިއްޔާ ހަމަ އެކަމާ ގުޅުންހުރި ޖަވާބު ދެއްވުމަކީ އެދިވިގެންވާ ކަމެއް ކަމުގައި ވާތީވެ، އެ
ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރިއަށްގެންދަވާ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގ ތޯ. އެމްބަސީތަކުގެ އޮޑިޓުތައް އަޅުގަ ނޑުމެންގެންދާ އުސޫލަކީ، ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް
ތެރ ން އަޅުގަ ނޑުމެން އެ އަހަރަކަށް އޮޑިޓު ކުރާނެ އެމްބަސީތައް ކަ ނޑައަޅަނީ އިނގ ތޯ. ދެން، އެހެންވީމާ، އާ އްމުކޮށް
3 އަހަރު ތެރ ހުރިހާ އެމްބަސީތަކުގެ އޮޑިޓްގެ ސައިކަލެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ކުރެވެނީ އިނގ ތޯ. ދެން ފޮނުވާފައި
ހުރި ފައިސާ ބާކީހުރ ތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ، އެއަށް ޖަވާބެއް ދެއްވަންވީ ނޫންތޯ.

އޮޑިޓަރ ނެޖެރަލް އޮފީހުގެ ބ ފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެން އ .ޖީ ވިދާޅުވިހެން އެމްބަސީތައް އޮޑިޓަރކުރަން ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓު ގެ ތެރ ން. ދެން،
އެޑްވާންސަށް ފޮނުވާ ފައިސާ ؛ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އޮޑިޓު ގައި ފާހަގަވ ބާކީ ހުންނަކަން ޚަރަދުނުވެ އިނގ ތޯ. ދެން،
އެހެންނަމަވެސް، އެ ފައިސާ އެތާނގައި ހުރ . އެ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ، އެ ފައިސާ އެތާ ހުރެމެ
އަޅުގަ ނޑުމެން އ ގެ ބ ނުން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ކުރެވ ނެ އިންތިޒާމުތައް ހަމަނުޖައްސައި އަނެއްކާވެސް
އެތަނަށް ފޮނުވުން. ނޫނީ އަޅުގަ ނޑުމެން އަނެއް ސަރުކާރުން ދަރަންޏާ ފައިސާ ނަގައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން އަމިއްލަ
ފައިސާ އެހެން ތާގައި ހުއްޓާ އަޅުގަ ނޑުމެން އަދި އަމިއްލަ ޚަރަދުކުރަންވެގެން ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނަގައި ގެން އެއަށް
އިންޓްރަސްޓް ޕ ކޮށްކޮށް ހުންނާތީ. އެއީ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މައިގަ ނޑު ކަންބޮޑުވުމަކީ. އެ ފައިސާ ދެން އެކި ގޮތްގޮތަށް
ބ ނުންކުރަމުން އެކި ދުވަސްވަރު މަތިން އެހެން ދ . އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތަށް ބާކީ ހުންނަކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ފާހަގަކުރެވ .
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިތުރު ސުވާލުގެ އެއްވެސް ސުވާލެއްގެ ޖަވާބު ނުދެވެވ ތޯ ދަންނަވާލަން. އާދެ!
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސޮވެރިން ގެރަންޓީއާ ބެހ ގޮތުން ކުރެވުނު ސުވާލަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް އޮޑިޓެއްގައި ފާހަގަކުރެވިފައެއް ނެތް
އަމިއްލަ ފަރާތަކަށް ސޮވެރިން ގެރަންޓީއެއް ދައުލަތުން ދީފައިވާ ކަމެއް އިނގ ތޯ. ދެން، ކުރެވުނު ސުވާލަކީ ހައުސިން
ސްކީމާ ބެހ ގޮތުން. އެ ސުވާލު މުޅިން ނުނިމ ތީ ރަނގަޅަށް.
ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފައިޞަލް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަންއުޅުނީ މިހާރު އ .ޖީގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވެއްޖެ،
75 ވަރަކަށް މިލިޔަން ކޮންމެ މަހަކު ޕެންޝަން ފަންޑަށް ވަންނަ ކަމަށް. ދެން، ދިވެހިރާއްޖ ގައި ވަރަށް ބޮޑު
މައްސަލައަކަށް ވެފައި އޮންނަނީ ހައުސިން ސްކީމުގެ ކަންތައް. އެއީ، ޑިވެލޮޕްމަންޓުކުރަން ބ ނުންވާތީ މަނިކުފާނުގެ
އެއްވެސް ލަފައެއް ދެއްވާފައިވ ތޯ ހައުސިން ސްކީމު ތަރައްޤީކުރުމަށް ޓަކައި ބ ނުންކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަ ނޑު އަނެއްހެން ލަފައެއް އަދި އަނެއްހެން އެކަމަކަށް ނުވެއް ދެން އިނގ ތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑަށް
މަޢުލޫމާތު ލިބުނީ މިހާރު ޕެންޝަން އޮފީހުން އިޤްތިޞާދީ ސޯޝަލް ކައުންސިލާ އެކީ މަޝްވަރާތަކެއް ކުރެވި ،
ޕެންޝަނާ ބެހ ގާނޫނަށް އިޞްލާޙެއް ހުށަހަޅާކަން އިނގ ތޯ. މީގައި ވާ ގޮތަކީ ޕެންޝަނަށް އެއްކަލަ އެއްވެފަ އި ހުރި
ފައިސާއަކީ ހައުސިންއަށް ، ހަމައެކަނި ހައުސިން އަށް ކޮލަޓްރަލެއްގެ ގޮތުގައި ބ ނުންކުރެވ ނެ ފައިސާގެ ގޮތަށް ހެދުމަށް
އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑު ވެސް ހަމަ ރަނގަޅު އިޞްލާޙެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރަން އިނގ ތޯ. ދެން، އެއަށް ހަމަ ސަރުކާރުން
މަސައްކަތްކުރަމުން އަންނަ ކަމަށް. އ ރުން މި ވާ ގޮތަކީ އ ނަގެ ހުރި ފައިސާ ގެއްލިގެންދަނީކީ ނޫން. އ ނައަށް
އެއްކަލަ އެންމެ ބޮޑު ދައްޗަކަށް އާއްމު މީހާއަށް މި ވަނީ އެއްކަލަ 20% ރެއިޒްކުރަން. އެހެންވީމާ، 20% އަކީ އ ނަ
އެކައުންޓުގައި ހުރި ފައިސާ ގޮތަށް ހަދާފައި ކޮލަޓްރަލެއްގެ ގޮތަށް މިސާލަކަށް ބ ންކަކާ ހަވާލު މި ކުރަނީ. އެހެންވީމާ،
އ ނަ ދެން އަނެއްކާ އެޕާޓްމަންޓް ލިބ ނެ މޯގ ޖުކުރަން އެހެންނޫންތޯ. އެހެންވެ، އެކަހަލަ އިޞްލާޙަކަށް މަސައްކަތްކުރެވ
ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ އަށް ވަރަށް އަވަސް އިޞްލާޙެއް ގެނެވ ނެ. އެ އީ ހަމަ ރަނގަޅު
މަސައްކަތެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ދެން، އ ގެއިތުރަށް މެންބަރު ޝަހުދީ ދެއްތޯ ކުރެއްވި ސުވާލެއްގައި؛
އާދެ! އަޅުގަ ނޑަށް އެއްބާރުލުން ލިބ އިނގ ތޯ ހުރިހާ ކުންފުންޏަކުން ވެސް. އ ގައި އެއްބާރުލުންނުދ ކުންފުންޏެއް
ނެތް. އެހެންވީމާ، ބަރާބަރަށް ހުރިހާ އޮފީހަކުން ވެސް ހަމަ އެއްބާރުލުން ލިބެމުންދަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މޖަވާބު ނިމިއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ، އަޅުގަ ނޑު...
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަދި އެއް ސުވާލު އިނގ ތޯ ހަމަ އެ ކުރެއްވި ސުވާލެއް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި މަސައްކަތަށް ފުރިހަމަ ކަމެއް
ގެނެސްދ ނީ ކިހިނެއްތޯ؟ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތައް ނެރެގެން. ދެން، މީގައި ހަމަ މިހާރު އަޅުގަ ނޑަށް އެ ތަފާތު ފެނެއ
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ވަރަށް އެކްޓިވް އިނގ ތޯ. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އެކްޓިވްވީ ވަރަކަށް
މިނިސްޓްރީތައް ވެސް ޖަވާބުދާރީކުރެވ ނެ. އެހެންވެ، އެކަން އެ ތަފާތު އެބަފެނ . ދެން، މީގެއިތުރަށް މީގައި ޖިނާޢީ
މައްސަލައެއް އުޅ ކަމަށް ވަންޏާ އ .ސީ.ސީން އެ މައްސަލަ ބަލާނެ. އިތުރަށް ތަޙުޤީޤުކޮށްފަ އި ކޯޓު މަރުޙަލާއަށް ދާނެ.
ދެން، ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީން ވެސް އ ގައި އަމަލުކުރަމުންދާ ކަމަށް. ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީގެ ވެސް އޮޑިޓް ބ ފުޅުން
ޤާއިމުކޮށްފި ދެއްތޯ. އެ މަސައްކަތްތައް އެބަ ކުރިއަށްގެންދ . އެހެންވީމާ، ކުރިމަގުގައި ރަނގަޅުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު
މި ބަލަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަނާ ބެހ ގޮތުން ސުވާލުތައް ހަމަ މަތިކުރައްވުން އެދެން. އަދި ނިންމާލައްވަމުން
ވެސް ބަޖެޓާ ގުޅ ގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަނެއް ސްޓ ޓްމަންޓެއްގެ ގޮތުގައި ހާމަކޮށްދެއްވާތޯ އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާލަން. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުން ފުރަތަމަ ސުވާލު ކުރެއްވުމަށް އ ދަފުށީ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމަށް.
އ ދަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބ ނުންވާ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މިހާރު މި ފާސްކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަކީ
ގާތްގަ ނޑަކަށް 27.5 ބިލިއަން ރުފިޔާއ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، މިވަރުގެ ބަޖެޓެއް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރު އެންމެ ފުރަތަމަ
އޮޑިޓް އޮފީހުގައި އެބަހުރިތޯ؟ އިނގ ތޯ. އެއީ، ޙަޤީޤަތުގައި އޮޑިޓް އޮފީހަކީ ޙަޤީޤަތުގައި ބަޖެޓް ސަލާމަތްކުރާ ތަނަކީ.
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓް އޮފީހަށް ބަޖެޓެއް މި ދެނީ އޮޑިޓް އޮފީހަށް ދ ބަޖެޓްގެ 10 ގުނަ ސަލާމަތްކުރާނެ ކަމަށް
ބަލައިގެން އިނގ ތޯ. އ ގެ މާނައަކީ 1 ބިލިއަން ރުފިޔާ މި ބަޖެޓުން ސަލާމަތްކުރާނެ ކަމަށް ބަލައިގެން އިނގ ތޯ. އެއީ،
އޮޑިޓް ބަރާބަރަށް ދާ ކަމަށް ވަންޏާ ދައުލަތުން މި ފ ދިގެންދާ ފައިސާ، ފުރ ނިގެންމިދާ ފައިސާ ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު
ވަރަށް ބޮޑަށް ކުޑަވެގެންދާނެ އިނގ ތޯ. އެހެންނޫނީ މިވާ ގޮތަކީ ހަމަ މަސައްކަތެއް ކުރިޔަސް، މަސައްކަތުގެ އަގު އެއީ
އެކަށީގެންނުވާ އަގެއްތޯ އޮޑިޓް އޮފީހަށް ރަނގަޅަށް ބެލ ކަމަށް ވަންޏާ، ވަގުތުން ވަގުތަށް މިކަންކަން ކުރެވ ކަމަށް
ވަންޏާ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ވަރަށް ބޮޑުތައް ކުޑަވެގެންދާނެ. އަދި ތަކެތި ގަންނައިރުގައި އެ ތަކެތި އެ ގަންނަނީ ހަމަ
އެންމެ ރަނގަޅު އަގުގައިތޯ، އެންމެ ރަނގަޅަށްތޯ، މި އެއްޗެހި މި ބަރާބަރަށް ދުވަހުން ދުވަހަށް؛ ވާހަކައަކީ އެއް
އަހަރުން އަނެއް އަހަރަށް ބެލ ނަމަ، މިކަމާ ދ ތެރ ގައި ފިޔަވަޅުތައް އެޅ ނަމަ، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ވަރަށް ބޮޑު
އެއްޗެއް ސަލާމަތްކުރެވިގެންދާނެ. ދެން، އޮތީ މިސާލަކަށް، ދިރާގު ކުންފުނީގެ ވާހަކަ ރިޔާޟް ދެއްވި ސުވާލެއް. މި
ސުވާލުކޮށްލާނަން. ދިރާގު އޮޑިޓުކުރުމުގައި ކީއްވެގެންތޯ ފަސްޖެހެނީ؟ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް، ދިރާގަކީ ސަރުކާރުގެ ވަރަށް
ބޮޑު ހިއްސާވާ ކުންފުންޏެއް. ސަރުކާރުގެ އެންމެ ހިއްސާއެއް ވިޔަސް އެ ތަނެއް އޮޑިޓްކުރުމުގެ ބާރު އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވ . އަޅުގަ ނޑުގެ އެންމެ މައިގަ ނޑު ސުވާލަކީ ހަމަ މި ބަޖެޓުން އޮޑިޓް އޮފީހުން
ބެލެހެއްޓިވަރަކުންނ މި ބަޖެޓުގައި ޙަޤީޤަތުގައި ޚަރަދު ކުޑަވެގެންދާނީ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓް އޮފީހުގައި އެހާ ހިތްވަރު
އެބަހުރިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު، ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ސުވާލުތައް އަވަސްކޮށްލައްވާތި.

ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ވެސް ހަމަ ކޮށްލަން ބ ނުންވި ސުވާލަކީ ބަޖެޓާ ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. ހަމަ މިހާރު
ބަޖެޓްގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މި އުޅެނީ މިހާރުވެސް ލިބެންވާ ލާރި މަދުވެގެން ވާހަކަދައްކާއިރުގައި. އ ގެތެރ ގައި އ .ޖީ
ވިދާޅުވެއްޖެ، މިހާރު ސަރުކާރުން ލިބެންޖެހ ބައެއް ދިމަދިމާލުން ލިބެން ހުރި ލާރިތައް ބައެއް ގާނޫނުތަކުގައި ހުރި
އުނި ކަންތައްތަކާ ހެދި ނޫނީ ދަތިތަކާ ހެދި އެބަ ގާނޫނުތަކަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހެއ . އެހެންވީމާ، އެއީ،
ކޮންގާނޫނުތަކަށްތޯ ބަދަލުގެންނަންޖެހ ނީ؟ އެކަން ކިހާ އަވަހަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނާ ހަމައަށް ފޯރުކޮށްދެއްވައިފާނަންތޯ؟
ދެވަނަ ސުވާލަކީ ، އަޅުގަ ނޑަށް އަބަދުވެސް އަޑުއިވެނީ ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުން އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ނިންމާފައި ވަރަށް
ގިނަ ތަންތަނުން މީގެ ކުރީގައި ވެސް އެބަހުރި ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވެފައި ހުރި ވާހަކައާއި ލިބެންޖެހ ވާހަކައާ.
އެހެންނަމަވެސް، މީގެ އެއްވެސް ކަހަލަ އަމަލީ ސިފައެއް؛ ދުވަހަކު ވެސް ލާރިއެއް ސަރުކާރަށް ލިބ ކަހަލަ ތަނެއް
ނާދ . ދެން، ދިމާވާ ފުރަތަމަ އޮޑިޓްގައި ދިމާވާ އެއްޗެ އް ސަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ކްރިމިނަލް އޮޑިޓެއް މިހާހިސާބަށް
ކޮށްފައި އޮންނާނެތޯ އެއްވެސް މިނިސްޓްރީއެއްގައި؟ ކްރިމިނަލް އޮޑިޓެއް ނުކުރެވ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަ ނޑެއް ގަބޫލެއް
ނުކުރަން ޝަރީޢަތަށް ހަމައަށް އެކަން ގެންދެވ ނެ ކަމަކަށް ކްރިމިނަލް އޮޑިޓެއް ކޮށްގެން ނޫނިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އެ
ވާހަކަ ވެސް ފާހަގަކޮށްލީ. އަޅުގަ ނޑުގެ ދެން އޮތް ސުވާލަކީ މިހާރު ކައުންސިލުތަކުގެ އޮޑިޓަކީ ކުރަން ބަލާއިރު
އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދައްކަނީ ވަރަށް ކުޑަކުޑަ އެއްޗެއްގެ ވާހަކަ. އެއަކަށް ނޫން ކަންނ ނގެ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ފޯކަސްކުރަންޖެހ ނީ. ބޮޑެތި އަދަދުތަކުން ސަރުކާރުގެ ބޮޑެތި އޮފީސްތަކަށް ކަންނ ނގެ. ސަރުކާރުން ކުރާއިރުގައި
ކައުންސިލަކަށް އޮޑިޓުކުރަން ކިހާ ޚަރަދެއް ދާނެތޯ؟ މީ ހަމަ ކޮށްލެވ ސުވާލެއް. ޚަރަދުކޮށްގެން އަޅުގަ ނޑުމެން އެކަން
ކުރާނީތޯ؟ ނޫނިއްޔާ ވަކި ގޮތަކަށް ސެންޓަރަލްކޮށް ވަކި ތަނަކުން އެކަން ކުރަން އަޅުގަ ނޑުމެން ގަސްތުކުރާނީތޯ؟
ދެން، އެންމެ ފަހު ސުވާލަކަށް އޮތީ، މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންގެ ތެރ ގައި ވެސް ވާހަކަދެކެވ
އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ މިހާރު މަދުވެގެން އުޅ ލާރިއަކީ ގާތްގަ ނޑަކަށް މިހާހިސާބަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކިހާވަރަކަށް
އަދި އޮޑިޓް ނުނިމުނަނަސް އާންދަޒާ ގާތްގަ ނޑަކަށް ކިހާ ލާރިއެއް ލިބ ނެ ކަމަށް، ސަރުކާރަށް ލިބ ނެ ކަމަށް
ލަފާކުރައްވާ އެއްޗެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަމީތު. މުޙައްމަދު އަމީތު. ޔެސް.
މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަމީތު އަޙްމަދުމަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ދެ ސުވާލެއް އިނގ ތޯ ކޮށްލަން ބ ނުންވަނީ. ދެން، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
ފާހަގަކުރައްވައިފި މިއަދު މި އަހަރު މިހާތަނަށް އައިއިރުގައި ވެސް 160 ރިޕޯޓެއް މިހާރު ޝާއިޢުކުރައްވާފައި ވާނެ
ކަމަށް. ދެން، މި ރިޕޯޓުތަކުގެ އަލީގައި ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހ ނެ ފައިސާގެ ނުވަތަ އ ގެ މެގްނިޓިއު ޑް ކިހާވަރަކަށް
ވިދާޅުވެދެއްވިދާނެތޯ؟ އިނގ ތޯ. ދެން، މި ފައިސާ ހޯދުމަށް ޓަކައި ކުރަން ހުރި މަސައްކަތްތައް ނުވަތަ މިހާތަނަށް
ނުލިބި ހުރި ފައިސާ ހޯދުމަށް ޓަކައި ދައުލަތުގެ ތެރ ން ކުރެވިފައި ހުރި މަސައްކަތްތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟ ދެން، ދެވަނަ
ސުވާލަކީ ފާހަގަކުރައްވައިފި ޑަބަލް ޕެންޝަންގެ ވާހަކަ. ހަމަ ކޮންމެ ފަހަރަކު ވެސް ބަޖެޓް ދިރާސާކުރާއިރުގައި ދެކެވ
ވާހަކައެއް. މަޖިލީހުގެ ތެރ ގައި ވެސް ދެކެވ ވާހަކަ އެއް . ބަޖެޓާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅުންހުރި އިޝޫއެއް ކަމަށް
ގަބޫލުކުރަނީ. ދެން، މި މައްސަލަ ޙައްލުނުވެ އޮތް ކަމަށް އ .ޖީ ފާހަގަކުރައްވާއިރުގައި ކޮންމެވެސް ކަހަލަ
ރެކޮމަންޑ ޝަން ވެސް ދެއްވާފައި ކަންނ ނގެ އޮންނާނީ ޕެންޝަން އޮފީހަށް. އެހެންވީމާ، ފަހަރެއްގައި މި
ރެކޮމަންޑ ޝަނަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް ފާސްކުރާއިރު މީގެތެރ ގައި ވެސް ހިމެނުމުގެ ފުރު ޞަތު އޮވެދާނެ. އެހެންވީމާ،
ކޮބައިތޯ މި މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމަށް ޓަކައި ޕްރޮޕޯސްކުރައްވާ ކަންކަމަކީ؟ އިނގ ތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކު. ގާތްގަނޑަކަށް ތިރީހަކަށް ސިކުންތު ބާކީ.
ތ. ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މުޤައްރިރަށް. އަޅުގަ ނޑު ސާފުކޮށްލަން ބ ނުންވަނީ
ރައީސް ޔާމީންގެ ސަރުކާރު އައި ފަހުން. އަދި މަނިކުފާނު ވެސް ހަވާލުވެ ވަޑައިގަތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަމަށް. އ ގެ
ފަހުން ކުރެއްވި އޮޑިޓުތަކުގެ ތެރ ން ޚިޔާނާތްވަނީ އިތުރުތޯ ފެންނަލެއް؟ ނޫނިއްޔާ ރައީސް ޔާމީން ސަރުކާރާ
ހަވާލުވެވަޑައިގެންނެވި ފަހުން ކުރެއްވި އޮޑިޓުތަކުން ތެރ ން ކުރިއަށް ވުރެ ޚިޔާނާތް މަދުތޯ؟ އެއެއް އަޅުގަ ނޑު
ސާފުކޮށްލަން ބ ނުންވަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑީޑީ.
ފ ދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ދެން، ކޮށްލަން ބ ނުންވާ ސުވާލަކީ، މިހާރު ޕާފޯމަންސް
އޮޑިޓެއްގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޮޑިޓުކުރުމުގެ އެންމެ ބޮޑު ފައިދާއެއް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ ޕާފޯމަންސް އޮޑިޓެއް ކޮށްގެން. މިސާލަކަށް، 570 މިލިޔަން ރުފިޔާ މި ފަހަރު ވެސް
ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި އެބަހުރި މި ރާއްޖެއިން ބ ރުގެ ސްކޮލަރޝިޕްތަކުގައި ކުދިން. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކުދިން
އެނބުރި އައިސް ދައުލަތަށް ޚިދުމަތްކޮށް، އެ ކުރި ޚަރަދުގެ ފައިދާ، މަންފާ ރައްޔިތުންނަށް ލިބ ނީ އެ ޚިދުމަތްތަކުގައި
ބައިވެރިވެގެން. ދެން، ޕާފޯމަންސް އޮޑިޓަކުން ނޫނިއްޔާ މިކަމެއް ނުފެންނާނެ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް. މިސާލަކަށް، ދެންމެ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެމް.އެމް.އ ގަވަރުނަރު ވެސް ވިދާޅުވެއްޖެ ރާއްޖ ގެ 14% އެންމެ ޤާބިލު މީހުން، ތަޢުލީމީ، ޢިލްމީ
ޤާބިލު މީހުން ރާއްޖެއިން ބ ރުގައި ދިރިއުޅުއްވާ ވާހަކަ. އެއީ، އަޅުގަ ނޑުމެން ޚަރަދުތަކެއް ކޮށްގެން އެ ބ ފުޅުންގެ
ބ ނުންނުހިފެނީ. އެހެންވީމާ، ޕާފޯމަންސް އޮޑިޓެއް ތި ބ ފުޅުން ހައްދަވާނެތޯއ ؟ ނޫނިއްޔާ މިހާރު އެކަމަށް
ވިސްނަވާވަޑައިގަންނަވަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 5 މިނެޓު ހަމަވެއްޖެ. ދެން، އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތެއް އަރުވަމުން ގެންދާނަން.
އަޅުގަ ނޑު ބ ނުން މިހާތަނަށް އަދި ކުރެވުނު ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު. ކޮންމެ ބަޔަކަށް ފުރުޞަތު.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ސަލީމް ކުރެއްވި ސުވާލު އިނގ ތޯ. މިވަރު ބަޖެޓެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮޑިޓުކުރެވިދާނެތޯ؟ އިނގ ތޯ. ދެން،
ޝައްކެއް ވެސް ނެތް އިނގ ތޯ. އޮޑިޓު ކުރެވ ނެ. ދެން، އޮޑިޓް ބަހާލެވިފައި މި އޮންނަ ގޮތުން ހަމަ މާ އުނދަގުލެއް
ނޫން އޮޑިޓުކުރާކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އޮޑިޓުކުރުމަށް ވުރެ ރިޕޯޓް ޕަބްލިޝްކުރުން އެންމެ މުހިއްމީ އެހެންނޫންތޯ.
ދެން، އަނެއްކާ ޓައިމްލީ ގާނޫނުގައި ވެސް އެބަހުރ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މައްޗަށް ލާޒިމުކޮށްފައި ވަކި ވަގުތުތަކެއް،
ޑެޑްލައިންތަކެއް ރިޕޯޓް ޕަބްލިޝްކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑު ކުރިން ދެންނެވިހެން ބެކްލޮގަ ކާ އެކީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ހަވާލުވެގެން އައިމާ މަސައްކަތް ވަރަށް ބޮޑަށް ބުރަވެފައި މި އޮތީ. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕްލ ނަކީ ދެ
އަހަރެއް ގެ ތެރ ގައި ޓައިމްލީ އޮޑިޓް ނެރެން މަސައްކަތްކުރުން. އެހެންވީމާ، މާނައަކީ؛ އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ ވީހާވެސް
ހަމަ އޮފީހުގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން ވެސް މަސައްކަތްކުރަމުންދަނީ ހަމަ ބެކްލޮގަށް އެޑްރެސްކޮށް ވީހާވެސް އަވަހަކަށް
ރިޕޯޓްތައް ޝާއިޢުކުރެވ ނެ. މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދަނީ. ދެން، ދިރާގުގެ ކީއްވެތޯ އޮޑިޓުނުކުރަނީ އިނގ ތޯ. ދެން،
މީގައި ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއާ ކުރެވުނު މަޝްވަރާއެއްގައި ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއާއި އަދި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ
ލަފައެއް އެބަ އޮވ ޕަބްލިކު ކުންފުނިތައް އިނގ ތޯ. ޕަބްލިކު ކުންފުނިތަކުގެ ޙަޤީޤަތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮޑިޓަރުން

އެޕޮއިންޓުކުރުމަކީ އެ ކުންފުނީގެ ބޯޑުގެ ޒިންމާއެއް ގޮތަށް މި އޮންނަނީ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، ޕަބްލިކު ކުންފުނިތަކުގެ
އޮޑިޓަރުން އެޕޮއިންޓު ކުރާނީ ބޯޑުން ކަމަށް ނިންމާފައި އެބައޮވ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، ދިރާގު، ބީ.އެމް.އެލް،
އެމް.ޓީ.ޓީ.ސީ ދެން އެސް.ޓީ.އޯ، އެމް.ޓީ.ޑީ.ސީ މި ކުންފުނިތަކުގެ ބޯޑުން އޮޑިޓަރުން އެޕޮއިންޓުކުރާ ގޮތަށް މިހާރު
ހަމަޖެހިފައި އޮތީ. ދެން، އެހެން ސްޓ ޓް އޯން އެންޓިޓީސްތައް، އެހެން ކުންފުނިތަކުގެ އޮޑިޓަރުން އެޕޮއިންޓު ކުރާނީ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް. ދެން، އެހެންނަމަވެސް، އިނގ ތޯ. ދިރާގާ ބެހ ގޮތުން ހަމަ ތި ބ ފުޅުންނަށް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހާ ހަވާލުކުރެވ ނެ މަސައްކަތެއް އިނގ ތޯ. ތި ބ ފުޅުން ބ ނުންފުޅުވާ ކަމެއް، ފާހަގަވާ ކަމެއް އޮތިއްޔާ ހަމަ
އޮޑިޓް އޮފީހުގައި އެދުނީމާ، މާލިއްޔާތު ކޮމިޓީން އެދުނީމާ ހަމަ ކޮންމެ އޮޑިޓެއް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން
ކުރާނެ އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، ތި ފާހަގަވާ ކަމެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެޓެންޝަނަށް ގެނައިމަ، ބ ނުންވާ ސްކޯޕެއް
ކަ ނޑައެޅީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ ދިރާގުގެ ވެސް ޚާއްޞަ އޮޑިޓެއް ކުރެވިދާނެ އިނގ ތޯ. ދެން، ކުރެވުނު އަޙްމަދު،
މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ކުރެއްވި ސުވާލަކީ...
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވިދާޅުވީ އެއްކަލަ ކޮން ގާނޫނުތަކެއްތޯ އިޞްލާޙުކުރަން. ދެން، އަޅުގަ ނޑުމެން އ ގެ ތަފްސީލުތައް އަޅުގަ ނޑުމެން ވަކި
ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހިއްސާކުރެވިދާނެ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ؛ ދެން އޮޑިޓް ކުރިއަށްދާތީވެ އެއާ ބެހ ގޮތުން އަދި އެ އްޗެއް އަޅުގަ ނޑުމެން ދަންނަވާކަށް ނެތީން
އިނގ ތޯ. ދެން، އިތުރު ސުވާލެއް ކުރެއްވިންތޯ ރަޝީދު؟ އާދެ! ކައުންސިލުތަކުގެ އޮޑިޓް ދެއްތޯ. ކައުންސިލުތަކުން
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު އެސްޓިމ ޓުކޮށްލާއިރު ގާތްގަ ނޑަކަށް ބާވީސް ހާސް ރުފިޔާ އެބަދ ކައުންސިލަށް އޮޑިޓުކުރަން
އިނގ ތޯ. އެ އީ ވަރަށް މުހިއްމު ސުވާލެއް އިނގ ތޯ. ދެން، ކައުންސިލުތައް މިހާރު ގާނޫނު އޮތް ގޮތުން ހުރިހާ
ކައުންސިލެއް ކުރާ ގޮތަށް. ދެން، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ވިސްނުން އެބަހުރި. ދެން، އަޅުގަ ނޑުމެން މި މަޝްވަރާކުރިން
އެލް.ޖީ.އ އާ ވެސް އިނގ ތޯ. ކޮންމެހެން ހުރިހާ ރަށެއް ނުކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން އަތޮޅު ލެވެލްގެ އޮޑިޓެއް ކުރަން. އ ރުން
ހުރިހާ ކައުންސިލަކުން ފައިނ ޝަލް ސްޓ ޓްމަންޓް ހަދާނެ. އެކަމަކު، ކޮންސޮލިޑ ޓަޑް ސްޓ ޓްމަންޓް އަޅުގަ ނޑުމެން
އަތޮޅު ލެވަލްގައި ކުރާނީ. އ ރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ވޯކްލޯޑް ކުޑަވެގެންދާނެ. އެކަމަކު، މިހާރުވެސް މި ވާ ގޮތަކީ
ފައިނ ންޝަލް ސްޓ ޓްމަންޓު ވެސް ކައުންސިލުތަކުން ތައްޔާރެއް ނުކުރ އިނގ ތޯ. ދެން މިއަހަރު އަޅުގަ ނޑުމެން
ޕްލ ނަކަށް ހަދައިގެން މިއުޅެނީ ފައިނ ންޝިއަލް ސްޓ ޓްމަންޓު ތައްޔާރު ކޮށްދިނުން އެ ޒިންމާ އޮޑިޓު އޮފީހުން ނަގަން.
ޙަޤީޤަތުގައި އެ ޒިންމާއަކީ ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީގެ ޒިންމާއެއް. އެހެންނަމަވެސް، ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއާ

މަޝްވަރާކޮށްގެން އަޅުގަ ނޑަށް މިއަހަރު ޕްލ ނުކޮށްގެން މިހިރީ ހުރިހާ ކައުންސިލުތަކަށް ފައިނ ންޝިއަލް ސްޓ ޓުމަންޓު
ތައްޔާރުކުރުމުގެ ޓްރެއިނިންގއެއް ކުރިއަށް ގެންދަން. އެއީ ފުރަތަމަ ކަމަކީ. މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓު
ކައުންސިލުތަކުގެ އޮޑިޓު ވެސް މިކުރެވެނީ ކޮންޕްލެއިންސް އޮޑިޓެއް. އެއްކަލަ ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރެވިފައިވަނީ ކޮން
މިންވަރަކަށްތޯ މި ބެލެނީ އިނގ ތޯ. އެކަމަކު އ ގެ ތެރ ގައި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ޚަރަދުކޮށްފައި ހުންނަ ގޮތްވެސް
ބަލަން، ބަލަމު އަޅުގަ ނޑު . އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މެންޑ ޓަކަށް މި އޮންނަނީ މިކަން. ދެން މީގެ އިތުރަށް
އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުގެ ވެސް ވިސްނުން އޮތީ ކައުންސިލުތަކުގެ ކުދިކުދި ރަށްތަކަށް ދިއުމުގެ ބަދަލުގައި އެކަން ވެސް
އައުޓްސޯސްކުރަން މިހާރުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން. އެ ވިސްނުމުގައި އައުޓްސޯސްކުރުމުގެ ވިސްނުން ވެސް އަޅުގަ ނޑަށް
އައީ އިނގ ތޯ. އެހެންވެ އެކަމުގެ އެލް.ޖީ.އާ އެކީގައި ވެސް މިހާރުވެސް މަޝްވަރާ އެބަ ކުރައްވަމ އެއަށް އިޞްލާޙެއް
ގެނެސްގެން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މެންޑ ޓުކުރަން އަތޮޅު ލެވަލުގެ އޮޑިޓެއް ގާއިމުކުރަން. އ ރުން
އަޅުގަ ނޑުމެން އެ އަތޮޅު ލެވަލްކުރާއިރުގައި އެ އްކަލަ ރަށްރަށުގެ ބޮޑެތި ބަޖެޓު ކަ ނޑައެޅިފައި ހުންނަ ރަށްރަށަށް ވެސް
ރިސްކް ބ ސް އޮޑިޓެއް ކުރުން، ކުރާގޮތަށް އެ އަތޮޅެއްގެ އެ ރަށެއްގެ ވެސް އޮޑިޓު އ ގެތެރ ގައި ވެސް ހިމަނައިގެން
އޮޑިޓުކުރާގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އެ އިޞްލާޙަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ކުރަމުން މިދަނީ އިނގ ތޯ. އާދެ!
ދެން އޮތީ ކްރިމިނަލް އެއްކަލަ އިންވެސްޓިގ ޓިވް އޮޑިޓު ދެއްތޯ. ދެން އެކަން މިހާރު އޮންނަ މި އުސޫލަކީ
އަޅުގަ ނޑުމެން އިންވެސްޓިގ ޓިވް އޮޑިޓެއް ނޫން މިހާރު މިކުރަނީ އިނގ ތޯ. ފައިނ ންޝަލް ސްޓ ޓްމަންޓު ދެން ޚާއްޞަ
އޮޑިޓަކީ އެއީ އިންވެސްޓިގ ޓިވް ގޮތަކަށް މިދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެން މި ގެންނަ، އޮޑިޓުގައި މި ހޯދާ
ޑޮކިއުމެންޓުތަކަކީ އަދި އިންވެސްޓިގ ޓިވް އޮޑިޓުގެ ހޯދާ ޑޮކިޔުމެންޓުތަކާ ތަފާތު އިނގ ތޯ. އެކަން މިހާރު އެ މެންޑ ޓު
އޮންނަނީ އ .ސީ.ސީއަށް އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އ .ސީ.ސީއަށް ޙަޤީޤަތުގައި މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދާނީ އިންވެސްޓިގ ޓިވް
އޮޑިޓު ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، މިކަން ކަ ނޑައެޅީ އެއްކަލަ ލައިނެއް ޑްރޯކުރެވިފަ އި މިއޮތީ. އ .ސީ.ސީގެ މެންޑ ޓުގެ ދަށަށް
އިންވެސްޓިގ ޓިވް އޮޑިޓު. އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކޮރަޕް ޝަނަށް މަގުފަހިވާ ކަންކަން
ޚިޔާނާތުގެ ކަމެއް ފާހަގަވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަ ނޑުމެން މިފޮނުވަނީ އ .ސީ.ސީއަށް. އެހެންވީމާ، އ .ސީ.ސީއަށް އަދި
އެކަން ތަޙުޤީޤީ ނަޒަރަކުން ހިންގާނެ އިނގ ތޯ. އ ގެ ދެން މީހުން ހާޒިރުކޮށްގެން ބަޔާން ނެގުމާ މިކަންކަން ކުރާނެ
އ .ސީ.ސީން. އެހެންވީމާ، އ .ސީ.ސީއަށް މިހާރު މިއޮންނަނީ ކްރިމިނަލް އޮޑިޓު ނޫނީ އިންވެސްޓިގ ޓިވް އޮޑިޓު
ހިންގުމުގެ މެންޑ ޓު. ދެން މިއޮތީ މެންބަރ އަމީތު ކުރެއްވި ސުވާލު. އެ ޑަބަލް ޕެންޝަން މިހާރު ޑަބަލް ޕެންޝަނާ
ބެހ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ރިޕޯޓެއް ޕަބްލިޝްކޮށްފައި މިވަނީ އިނގ ތޯ. ދެން އެއަށް ޢަމަލުކުރެވުނީ ކިހާވަރަކަށް ކަމެއް
ފާހަގަ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވެސް ބައެއް، ދެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ އެކަން އެ ރިޕޯޓާ ބެހ
ގޮތުން އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ. ދެން ކުރެވުނު ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ... (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! އ ގެ އަދަދު
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޅުންފިލުވާލާފައި ހިއްސާކޮށްލެއްވ ނީ. ދެން އާއްމުކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންމެ ކުއަރޓަލީ ރިޕޯޓެއް

ފޮނުވަން އިނގ ތޯ. ކުއަރޓަލީ ރިޕޯޓުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކުރަން އަޅުގަ ނޑަށް ޕަބްލިޝްކުރި، އެ ކުއަރޓާއެއްގެ
ޕަބްލިޝްކުރި އެ ރިޕޯޓުގެ، ރިޕޯޓުތަކުގައި އެހެން ދައުލަތަށް ގެއްލުންވެފައި ނޫނީ ހޯދަންވެފައި ހުރި ފައިސާގެ
އަދަދުތައް އަޅުގަ ނޑުމެން އާ އްމުކޮށް އެ ހިމަނާލަން އިނގ ތޯ. ދެން އަނެއްހެން އ ގެ މެގްނިޓިއުޑަށް ބަލާފައި އެ
ހިމަނަނީ އިނގ ތޯ. ދެން އ ގެ އިތުރަށް އެއްކަލަ ޚިޔާނާތުގެ ކަމެއް އޮތިއްޔާ ވެސް އެކަން ވެސް. އެހެންވީމާ،
ކުއަރޓަލީ ރިޕޯޓު އަޅުގަ ނޑުމެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރަމުން މިދަނީ. އެހެންވީމާ، ދެން އެހެންނަމަވެސް،
މެންބަރ އަމީތު ފާހަގަކުރެއްވި އެކަން އަޅުގަ ނޑަށް ބަލައިލާފައި އެ ހިއްސާކޮށްލެވިދާނެ ކިހާ އަދަދެއްތޯ އެއީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޖަވާބުތައް ނިމުނީތޯ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އެކަން އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން ދެން 2013ގެ އޮޑިޓުތައް ނިމިފައި އެހެރީ އިނގ ތޯ. ދެން ޕަބްލިޝްކުރާ
މިންވަރަކުން އަޅުގަ ނޑުމެން އެ ސުވާލަށް ދެން ޖަވާބެއް ދެވ ނީ. މިހާރު މިވަގުތަކަށް އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދ ން. އާދެ!
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ތިކަމާ މިހާރުވެސް ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓެއް ކުރެވެމުންދަނީ އިނގ ތޯ. 2 އޮޑިޓެއް އެބަ ކުރެވ .
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޖަވާބު ނިމިއްޖެ ކަމުގައި ވާނަ މަ ނިއްވާލަދެއްވުން...
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި އިތުރުކޮށްލަން އިނގ ތޯ.
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިއަށް ގެންދާ އެއް އޮޑިޓަކީ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ޕްރޮކިއުމެންޓާ ގުޅ އޮޑިޓެއް އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އެ އޮޑިޓުގެ
ތެރެއިން ވެސް ޑޮކްޓަރުންނާ ގުޅ ގޮތުން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަލައިލެވިގެންދާނެ. ދެން އ ގެ އިތުރުން ސްކޮލަރޝިޕާ
ބެހ ޚާއްޞަ އޮޑިޓެއް ވެސް ކުރަމުން، އަޅުގަ ނޑުމެން ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓެއް ވެސް ކުރަމުންދަނީ. ސްކޮލަރޝިޕަށް ދާ
ކުދިން ކިހާވަރަކަށްތޯ މިކޮޅަށް ރާއްޖެ އައިސް ޚިދުމަތްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެބައި އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ކުރިއަށް އެބަ
ގެންދަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖ .ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަހުދީ ކުރެއްވި ސުވާލެއްގެ އެއްބަޔަށް ޖަވާބުނުދީ ވާތީ
އަޅުގަ ނޑަށް އިޝާރާތެއް ކޮށްފައި އެބައޮތް. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީން ކުރިއަށް މި ގެންދާ ޚާއްޞަ އޮޑިޓުގެ ކަންތައް
ނިންމާލެވ ނެ ތާރީޚަކީ ކޮބައިތޯ ސުވާލުކުރައްވާފަ އި އެބައޮތް.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަ ޅުގަ ނޑަށް މިހާރު ކުރިއަށްދާ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ ގޮތަށް ބަލާއިރު އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ޖަނަވަރީ މަސް
ނިމެންވާއިރަށް ޖަނަވަރީ 2016 ނިމެންވާއިރަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ރިޕޯޓަކާ ހަމައަށް ދެވ ނެ ކަމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ބަހާލައިގެން ކުރިއަށް މިގެންދިޔަ ފުރުޞަތުގައި
އެމް.ޑީ.ޕީން ސުވާލު އަދި އިތުރަށް ކުރައްވަން އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ފުރުޞަތެއް ދ ން އެބަޖެހ . އެއީ ޕީ.ޕީ.އެމު ގެ 5 މިނެޓު
ހަމަވެގެންދިޔައިރު އެއް ބ ފުޅަކު ސުވާލަށް އަތްނަގާފައި އެބަ އިންނެވި. އެހެންވީމާ، މިކޮޅުން ވެސް ހަމަ ބ ފުޅަކު
އައިޑެންޓިފައިކޮށްދެއްވުން އެދެން. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު ފުރަތަމަ އަރުވާނީ ތިކޮޅަށް. ބ ނުން ނޫން ކަމުގައި ވާނަމަ އެ
ފުރުޞަތު އަޅުގަ ނޑުމެން އެކޮޅާ ހަވާލުކުރާނަން. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް،
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސުވާލުކުރައްވަން.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބ ނުންވަނީ އެންމެ ސުވާލެއް މުހިއްމު. އެއީ ދައުލަތުގެ
ގާތްގަ ނޑަކަށް މިހާރު 27 ބިލިޔަން ދެން މިދިޔަ އަހަރު 23 ބިލިޔަން ރުފިޔާ ބަޖެޓު ފާސްކޮށްގެންދަނީ. ތި
ބ ފުޅުންނަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް މި ހުރިހާ، އަޅުގަ ނޑަށް އެނގ 160 އޮޑިޓު ރިޕޯޓު ތެރ ގައި ހަމަ މާ ބޮޑު
މައްސަލައެއް ނެތް ވަރަށް ގިނަ އޮޑިޓު ރިޕޯޓުތައް ހުންނާނެ. އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ ތި ބ ފުޅުންނަށް ސްޓެޓިސްޓިކްސް
ނުވަތަ ބަލައިލީމަ އެބަ އިނގ ތޯ ދައުލަތުން އެންމެ ލީކ ޖު މި އުޅެނީ ކޮންކޮން ދިމާލެއްގައިތޯ؟ އ ތި
ސާފުކޮށްލެވިދާނެތޯ. މިސާލަކަށް އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ނުވަތަ މިވެނިމިވެނި މިނިސްޓްރީއެއް ނުވަތަ މިވެނި ސެކްޓަރެއްގައިތޯ

ކޮންސެކްޓަރއެއްގައިތޯ ދައުލަތުގެ ލީކ ޖު އެންމެ ބޮޑީ؟ އެއިރަށް އެ ތަންތަން ފުޓުނިއަޅައިގެން ވެސް ހިފަހައްޓަން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެނގ ނެ ފޯމިޔުލާއެއް ރާވަން. ދެން އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންނާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ ދިމާވ . އަދި ބައްދަލުވެ ބަޖެޓުގެ ވާހަކަ ވެސް ދެކެވ . ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
އެބަ އެނގ ގާނޫނުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ މަތިކުރާ ހުރިހާ ކަންކަމެއް ނުނިންމ ކަން. އ ތި ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގ .
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވެސް އެއްބަސްވެވަޑައިގަންނަވާ. ދެން އަދި ހަމައެއާއެކު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ރިކުއެސްޓުކުރާ ބަޖެޓު
މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ނުދެވ ކަން ވެސް އެބަ އެނގ . އެހެންވީމާ، މިކަން ޙައްލުކުރަން ކުރެވ ނީ
ކޮންކަމެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރ ގައި އެބައުޅ މައްސަލައެއް. ގާނޫނުން އަޅުގަ ނޑުމެން އެބަބުނ
މިކަންކުރާށ . އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެބަ ވިދާޅުވ ތިމަންނައަށް ބަޖެޓު ދ ށ . އެ ބަޖެޓެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބަ ނުދެވ .
އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ހިސާބަކުން އެބަ އެރާރއެއް އެބައަރާ. އެހެންވީމާ، އެކަން ޙައްލުކުރެވ ނީ ކިހިނެއްތޯ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގައި؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އެ ސުވާލަށް ހަމަ ޖަވާބު ދެއްވާފައި ދެން އެ އިތުރު ފުރުޞަތަކަށް އަޅުގަ ނޑު ދާނަން.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ސުވާލަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އެކަން ދިރާސާކޮށްލާފައި އެއަށް ޖަވާބެއް އަރުވާނަން ތި ބ ފުޅުންނަށް. ދެން މިހާރަކު،
މިހާރުން މިހާރަށް އެއަށް ޖަވާބެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ދެވ ކަށްނެތް. ދެން ދެވަނަ ސުވާލަކީ ކިހިނެއްތޯ އެ ދިމާވާ
ކަންކަން، ދެން މީގައި އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލު މި ކުރަނީ ދެން މިފަހަރުގެ އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓު އިތުރުވެގެން މި ދިޔައީ
މައިގަ ނޑު 3 ކަމަކާ ހެދި އިނގ ތޯ. މި އައުޓްސޯސްކުރުމާ ދެން އ ގެއިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އައްޑޫގައި ސަރަހައްދީ
އޮފީހެއް ޤާއިމުކޮށްގެން އެ އޮފީހަށް އިތުރުވާނެ ޚަރަދު އިނގ ތޯ. ދެން ދެން އެހެން ހުރި ކަންކަމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
މި ބަލަނީ ހަމަ މަޖިލީހުން ދެއްވި ބަޖެޓުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮޑިޓުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދެވ ނެ
ކަމަށް އިނގ ތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، ކައުންސިލުތަކުގެ އޮޑިޓަށް މިހާރު ބުރޫއެރި އިނގ ތޯ. އެހެންނަމަވެސް،
ކައުންސިލުތަކުގެ އޮޑިޓުތަކެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ނުކުރެވ . ދެން އެކަމަކީ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މި ފަހަރު މިދިމާވި
ދެން ކުރިންވެސް އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރިހެން ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީ އަޅުގަ ނޑަށް މި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އެ ބަޖެޓު
ނިންމީ ޚުލާސާ ރިޕޯޓުގައި ވާ ގޮތުން ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީން ވެސް އުނިކުރީކީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
އައުޓްސޯސްކުރައްވަން އޮތް 4 މިލިޔަނާއި ސަރަހައްދީ އޮފީހެއް ހަދަން އޮތް 3 މިލިޔަނެއް ނޫން ކަމަށް އިނގ ތޯ.
ހިންގުމުގެ ޚަރަދުގެ ތެރެއިން ބައެއް އުނިކުރީ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީއަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު

ލިޔެގެން މި އުޅެނީ ޙަޤީޤަތުގައި އުނިކުރީ ކޮންކޮން ކޯޑަކުންތޯ އިނގ ތޯ. އެ ހެންވީމާ، އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް 12 މިލިޔަ ންވަރު އުނިކޮށްފި އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އުނިކުރުމުގެ ސަބަބުން 12 މިލިޔަން މަދުވާ
އަޅުގަ ނޑުމެން އިތުރުން މި ބ ނުންވާ 10 މިލިޔަނަކީ މިބު ނާ ކަންކަމަށް ބ ނުންވާ 10 މިލިޔަން. އެއީ 3 މިލިޔަން
އަޅުގަ ނޑުމެން ސަރަހައްދީ އޮފީހަށާއި 4 މިލިޔަން. ދެން އ ގެއިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފީހަކަށް މިދިޔަ 4 އަހަރުގައި
ވެސް ނެތް އެއްވެސް ވަރަކަށް ޓްރެއިނިންގ އޮޕޮޗުނިޓީއެއް ލިބިފައެއް އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން މުވައްޒަފުން
ޓްރެއިންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި ލިބެނީ ވެސް އިތުރު އެއްކަލަ ސަރވިސްތަކުން އެހެންނޫންތޯ. އޮޑިޓު އިންޓަރ ސާއީއާ އި
އެއީ އ ޝިއާގެ ހުރިހާ ޤައުމުތަކުގެ އޮޑިޓު އޮފީސްތައް ބައިވެރިވާ އެތަނުން ލިބ ހިލ ޓްރެއިނިންތަކުން އަޅުގަ ނޑުމެން
މި އޮތީ އެއްވެސް ވަރަކަށް ބަޖެޓުގައި ޖަހައިގެން މިދިޔަ 4 އަހަރު ވެސް ޖެހިން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ބަޖެޓަށް 2
މިލިޔަން ރުފިޔާއަށް އެދުނީ ޓްރެއިނިންގއަށް އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ފައިސާ ވެސް އުނިކުރީ. ދެން އ ގެއިތުރަށް
ސަރައްހައްދީ އޮފީހަށް 3.5 އުނިވެގެންދިޔައީ. ދެން ކައުންސިލުތަކުގެ އައުޓްސޯސް ؛ އެހެންވީމާ، އެބައި. އެކަމަކު
ފިނ ންސް މިނިސްޓްރީން މަޖި ލީހަށް ދެއްވާފައި އޮތް ޖަވާބު އޮތީކީ ތިމަންނަމެން އެކަން އުނިކުރަނީކީ ނޫން ކަމަށް.
އަޅުގަ ނޑުމެން ހިންގުމުގެ އެހެން؛ އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ފިނ ންސަށް ލިޔެގެން މި އުޅެނީ އަޅުގަ ނޑުމެން
ޙަޤީޤަތުގައި ކޮންކޯޑަކުންތޯ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އުނިކޮށްގެން މި އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ތި
ބ ފުޅުން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަސައްކަތަށް ބުރޫއަރާ ގޮތަކަށް ބަޖެޓު އުނިނުކުރާނެ ކަމަށް އިނގ ތޯ. އެއަށްވުރެ ތި
ބ ފުޅުން ޒިންމާދާރުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަނީ. ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހަމަ
ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރެވ ނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުގެ އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުގެ ޓާގެޓަކީ 2 އަހަރު ތެރ ގައި ހަމަ
ޓައިމްލީ ރިޕޯޓުތައް ޕަބްލިޝްކުރުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން ޖ .ޕީގެ ފަރާތުން ޢަބްދުاله ރިޔާޟް ނިންމާލުމުގެ ސުވާލުތައް ކުރުމަށް.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ރިޔާޟް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގ ތޯ މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅުއްވާ އެ 10 މިލިޔަން
އަޅުގަ ނޑުމެން ވިސްނާފައި ބަޖެޓުގެ އަދި ދ ން ފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން ދެން ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ މި
ސްކޮލަރޝިޕް ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓެއް ހައްދަވާ ވާހަކަ. އަޅުގަ ނޑުގެ ހަމަ ކޮންސަރނިންގ އިޝޫއެއް އެއީ ކުރިން
އަޅުގަ ނޑުމެން ގަވަރުނަރާ ވެސް ވާހަކަދެއްކިއިރު ވެސް ވިދާޅުވި އެއް ވާހަކަ އެއީ ރާއްޖ ގެ ސަރުކާރުގެ ވެސް އެބަ
ތިއްބ ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ބިދ ސީ މީހުން ޚިދުމަތްކުރަން. މިހާރު ސްކޮލަރޝިޕްސްތައް މި ދެވެނީ އެބައި

މަދުކުރަންތޯ؟ އެ ވިސްނުމެއްގައިތޯ އެ ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓުގައި މެޝަރކުރައްވާނަންތޯ؟ ތި ބ ފުޅުން ތި ބައްލަވަނީ
ހަމައެކަނި ރާއްޖެއިން ބ ރަށްދާ މީހުން އެ ހަދައިގެން އަންނަ ކޯސް ރާއްޖެއަށް އައިސް ޚިދުމަތް ދ ތޯތޯ ތި ބައްލަވަނީ
ނޫނިއްޔާ މި ސިސްޓަމްސްއިން މިސާލަކަށް ޓާޝަރީ އެޑިޔުކ ޝަން. ކޮންމެ ދިމާލަކަށް މީހުންނަށް ދައުލަތުން މިދ
ފައިސާއަކީ އެނބުރި ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ސެކްޓަރތަކަށް ޚިދުމަތްދ ން އަންނަ މަޖުބޫރުކޮށްގެންތޯ ނޫނިއްޔާ އެކަހަލަ
ސްކޮލަރޝިޕްސްތަކެއްތޯ މިދެނީ؟ އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއްހެން. އެއީ ޓީޗަރުން ވެސް،
އެކައުންޓެންޓުން ވެސް އެކިއެކި ސެކްޓަރތައް ޕްރޮފެޝަނަލް މީހުން ބިދ ސީން އެބައޮތް ވަރަށް ބައިވަރު. އަދި
އަޅުގަ ނޑުމެން ދިވެހިން އެބަތިބި އެ ދާއިރާތަކަށް ތަމްރީނު ހޯދައިގެން ކިޔަވައިގެން އައިސްފައި ޤައުމަށް ޚިދުމަތްކުރަން
ބ ނުންވާ މީހުން އެބަތިބި. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ގައިމު ވެސް އެނގ ހަމަ ގައިމު ވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ދާއިރާއަށް
ބަލާލިކަމުގައި ވިޔަސް ބިދ ސީންގެ ވަރަށްގިނަ އަދަދެއްގެ ޓީޗަރުން އެބަތިބި ސްކޫލުތަކުގައި. އެ މީހުން ތިބީ އެ
މީހުންނަށް ޑިގްރީ ލެވަލަށް ކިޔެވިއްޖެއްޔާ އެ ފުރުޞަތު ނިންމައިގެން އައިސް ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރަން.
އެހެންވީމާ، ތި ބ ފުޅުން ތި ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓު ހައްދަވާއިރުގައި މި ކޮންޕޯނަންޓު މިގޮތަށް ވިސްނަވަންތޯ؟ ދައުލަތުން
މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކަކީ ސަރުކާރަށް ބ ނުންވާ މި ދާއިރާތަކަށް މީހުން ތަމްރީނުކޮށްގެން ގެނައުންތޯ؟ އެ
ވިސްނުން ގެންގުޅުއްވަންތޯ؟ އެ ސާފުކޮށްލަން ބ ނުން. ޝުކުރިއްޔާ.
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓު އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރާއިރު އެންމެ ފުރަތަމަ ކްރައިޓީރިއާތަކެއް މި ކަ ނޑައަޅަނީ އިނގ ތޯ. އ ގެތެރ ގައި
އަސްލު ސަރުކާރުން ސްކޮލަރޝިޕް ދިނުމުގައި އަސްލު މަޤްޞަދަކީ ކޮބައިތޯ އެއެއް ބެލ ނެ. އެހެންވީމާ، މިހާރު
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުގައި ސްކޮލަރޝިޕް އިތުރުކުރުމުގެ މަގުސަދަކީ އަސްލު ބިދ ސީން މަދުކުރުން
ރާއްޖ ގައި ޚިދުމަތްކުރާ ބިދ ސީން ރިޕްލ ސްކުރުން އިނގ ތޯ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލާނެ އެއް އ ންގަލް.
މިހާރު ވެސް އެ އ ންގަލަށް އެދެވެނީ. އެއީ ޕާފޯމެންސް އޮޑިޓުގެ އެއް އ ންގަލް އަޅުގަ ނޑު މިހާރު މި ބަލަހައްޓަނީ.
ޝުކުރިއްޔާ .
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑުމެން 4:00 ގައި ފެއްޓި ބައްދަލުވުމުގެ ދޮޅިގަޑިއިރުގެ ވަގުތު އަދި
ހަމައެއްނުވ . ވަރަށް ޓައިމްލީކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ އެއްބާރުލުމާ އި އެހީތެރިކަމާ އެކުގައި މި
ބައްދަލުވުން މި ދިޔައީ. ހުރިހާ ޕާޓީތަކެއްގެ މެންބަރުންނަށް ހަމަ ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަންޖެހ . އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
ދެއްވި ހަމަ ފުރިހަމަ ޖަވާބުތަކަށް ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން އިޚްލާޞްތެރި ޝުކުރެއް ދަންނަވަންޖެހ . އަޅުގަ ނޑު

ދަންނަވާފައިވާނެ މި އުސޫލުގެ ގޮތުން 101 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަނުން އޯރަލީ މި
ވަގުތު ދެއްވެން އޮތް މިންވަރަކުން ދެއްވުން އަދި މާދަމާ ތި ވިދާޅުވާ ރިޕޯޓެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ލިޔުމުން
ލިބ އިރުގައި އެ ވާހަކަ އ ގައި އޮތް ކަމު ގައި ވާނަމަ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަޤުޞަދު ފުރިހަމައަށް ހާސިލުވީ. އަދި
ގެންދަންވާ ޑިއު ޕްރޮސެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފޮލޯކުރެއްވުނީ. އާއްމު ގޮތެއްގައި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ހައިސިއްޔަތުން
އަޅުގަ ނޑަކީ މި ގުޅުންހުރި ސުވާލުތަކުގައި ބައިވެރިވެ ސުވާލުކުރަމުންދިޔަ މީހެއް ނޫން. ނަމަވެސް މިއަދު ވަގުތުކޮޅެއް
އޮތަތީވެ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ސުވާލެއް އެބައޮތް. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބު ދެއްވާނެ ކަމަށް އުއްމީދުކުރަން. އަޅުގަ ނޑަށް މި
ކުރެވ ސުވާލަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލުގެ ފަރާތްޕުޅުން ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަން ހޯދުން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް ދައުލަތުގެ
އާމްދަނީއާ އަދި ދައުލަތުގެ މުދަލާ މެދު ޒިންމާ އުފުލުމަށް ތިބި ފަރާތްތައް އ ގެތެރ ގައި ހަމަ ދައުލަތުގެ ހުރިހާ
ބާރުތަކެއް ހިމެނ ހެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނ ންސް ވެސް އަދި މަޖިލީހުން ވެއްޖެއްޔާ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ހިމެނ ހެން
ވެސް އަދި ދައުލަތުން ބ ރުގައި މިކަމުގެ ތެރ ގައި ހިމެނ ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް ވެސް. އޮޑިޓުގެ ވާހަކަތަކެއް ދެކިއްޖެ.
ޚާއްޞަކޮށް ރާއްޖެއިން ބ ރުގައި ހުންނަ އެމްބަސީތަކުގެ އޮޑިޓުގެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސުވާލުކުރައްވައިފި.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޖަވާބު ދެއްވަމުން ވިދާޅުވި ބައެއް ތަންތަން ކުރައްވާ ވާހަކަ. އަދި ބައެއް މަޢުލޫމާތު ލިބ ވާހަކަ.
އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ހިތަށްއަރާ ސުވާލެއް ގޮތުގައި ދަންނަވާލާނަމ އިނގިރ ސި ވިލާތުގައި ލަންޑަނުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ނިސްބަތްވާ ވަރަށް މުހިއްމު 2 އިމާރާތެއް ހުންނާނެ. ނުލާހިކު ބޮޑު އަގެއްގައި މި ވަގުތުގެ
އަގުކުރާކަމުގައި ވަނީނަމަ ނަމަވެސް އެކަންތައް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޓަކައި ކޮށްދެއްވީ ކުރީގެ ރައީސް އަލްއުސްތާޛު
މައުމޫނު ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް ކުޑަ އަގަކަށް އ ރު ބައްލަވައިގެންފައި އެ ވަނީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޓަކައި. މިތަނުން
އަވަ އްޓެރި ކޮލަމްބޯގައި މި ހުންނަ ބިން ވަރަށް ކުރީއްސުރެ ދިވެހިންނަށް އޮވ . ނަމަވެސް ، ބޮޑެތި ތަރައްޤީތަކެއް ވެދިޔަ
ދޮޅުއަހަރުގެ ތެރ ގައި ރައީސް ޔާމީނުގެ ސަރުކާރުން އެތަނަށް ގެންނަވާ ބޯ ޖަންގައްޔެއްހެން އޮތް ތަނެއް މިއަދު
ރައްޔިތުންނަށް ޓަކައި އަ ގުހުރި މުދަލެއް ގޮތުގައި ދައްކަ އި ދެއްވައިފި. އެއީ ދައުލަތުގެ ދަރަންޏާއި އަރަނީގެ ތެރެއިން
ވެސް ބަލާކަމުގައި ވާނަމަ މުހިއްމު ނުކުތާއެއް. އަވަސް މުސްތަޤުބަލެއްގައި ވިސްނުންފުޅު އެބަ ގެންގުޅުއްވަންތޯ
މިގޮތަށް ރާއްޖ ގައި ބ ރުގައި ހުރި ކަންތައްތައް މީގައި އޮޑިޓު މިންގަ ނޑުން ބަލަ އި ނޫނީ އަޅުގަ ނޑު މި ދެންނެވި
ވާހަކައަށް އެކަނި ވެސް މި މިންވެރިކުރެވ ނެ. މިވަގުތު އަގު ގައި ވިއްސަކަށް މިލިޔަން ޕައުންޑަށް އަގު އަރާފައި އިން
ޢިމާރާތެއް ދިވެހިންގެ ޢިމާރާތެއް އިނގިރ ސި ވިލާތުގެ ލަންޑަނުގައި އެބަހުރި. އަޅުގަ ނޑަށް ނ ނގ ކިތައް ދިވެހިން
ކަމެއް މި ވާހަކަ ދަންނަނީކީއެއް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެތޯ ދިވެހިންގެ އެއްވެސް
މުދަލެއް މިގޮތަށް ރާއްޖ ގައި ބ ރުގައި ހުރިތޯ އަދި އެގޮތަށް ހޯއްދެވުމުގެ މަސައްކަތް ނުވަތަ ހުރިތޯ ނެތްތޯ
ޗެކްކުރައްވާނަންތޯ ދައުލަތުގެ މި ބަޖެޓާ ގުޅުންހުރި ގޮތަކުން ލިބ ނެ އެއްޗެއް ގޮތުގައި ކުރު މުސްތަޤުބަލެއްގައި ނުވަތަ
ކުރިއަށް އޮތް މުސްތަޤުބަލުގައި؟

އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގ ތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން އެމްބަސީތައް އޮޑިޓުކުރާކުރުމުގެ ތެރ ގައި އެ ތަންތަނުގައި ހުންނަ ސަރުކާރުގެ
ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާ އަދި ހަމަ އެގޮތަށް ދައުލަތުން އެ ތަންތަން މެދުވެރިކޮށް ދައްކަންޖެހ ދަރަންޏާ ނޫނީ
ޒިންމާވާންޖެހ ޚަރަދުތަކާ މި ހުރިހާ ކަމެއް ބަލަމުންދާނެ. ދެން އެމްބަސީތަކުގައި މި ހުންނަ އިމާރާތް، ނޫނީ ބިމަކީ
އ ގެ އަގު ބަދަލުވަމުންދާ އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ އަހަރު ނޫނީ މީގެ 5 އަހަރު ކުރިން އަޅުގަ ނޑުމެން
އޮޑިޓުކުރިއިރު އޮތް އަގެއް ނޫން މިހާރު އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތައް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ބެލ ނީ ޖެހިގެން
އޮންނަ އަހަރު އަޅުގަ ނޑުމެން އެތަން އޮޑިޓްކުރަން ދާއިރު. ދެން މިއަންނަ އަހަރު، މާނައަކީ 2016 ވަނަ އަހަރު
އަޅުގަ ނޑުމެން އެބަ އޮތް ލަންޑަންގައި ހުންނަ ދިވެހި ހައިކޮމިޝަން އޮޑިޓްކުރަން ރާވާފައި އެބަ އޮތް. އަޅުގަ ނޑުމެން
ޝެޑިޔުލްގައި ހިމެނިފައި އެބަ އޮތް. ދެން އެކަން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އޮޑިޓުގެ ތެރެއިން ބެލިގެންދާނެ އިނގ ތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. ފައިނަލް ސްޓ ޓްމަންޓެއް ދެއްވުން އަޅުގަ ނޑު އެދެން. ދެއްވެން
އެންމެ، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓާ ބެހ ގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލް އޮޕީނިއަންގެ ފައިނަލް ބަސް.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙަސަން ޒިޔަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! 2016 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުން ލަފާކުރި ބަޖެޓަކީ އަޅުގަ ނޑުމެން ދެކ ގޮތުގައި ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައިވާ
ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތައް ތަންފީޒުކުރެވި، އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަންކަން ހާސިލުވެއްޖެ ނަމަ،
ދިވެހިރާއްޖ ގެ ޤައުމީ ތަރައްޤީ ދުވެލި ބާރުމިން ހަލުވިވެ ތިލަފަތް ހަމަ ބަޖެޓަކާ ހަމައަށް ދިއުމަށް ސަރުކާރުން ކުރާ
މަސައްކަތަށް އެހީތެރިވެދ ނެ ބަޖެޓެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ދެކެން އިނގ ތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަޑައިގެން ތި ހިއްސާކުރެއްވި މަޢުލޫމާތު އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މާދަމާ ލިޔުމުން ލިބިގެންދާނެ
ކަމަށް ވެސް އުއްމީދުކުރަން. މި ވަގުތު މި ކޮމިޓީގެ މި ބައްދަލުވުމުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޓީމު
ވަކިވެވަޑައިގަތުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އިދާރީމ ޒުން އެހީތެރިވެދެއްވުން އެދެން. އަދި ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ނުނިމ ތީވެ އެ
ވާހަކަ ދަންނަވާލާނަން އަދި. ނައިބު މުޤައްރިރު އާއްމުކޮށް މި މަސައްކަތްޕުޅުގައި އެހީތެރިވެދެއްވާނެ، އަޅުގަ ނޑުމެން
ނައިބު މުޤައްރިރު. ސައިފޮދު އޮތް ވާހަކަ އިޢުލާންކުރާނީ ފަހުން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި

ޖ .ޕީ، އެމް.ޑީ.ޕީ، އެމް.ޑީ.އ އަދި ޕީ.ޕީ.އެމް މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަމަ 24 މެންބަރުން އެ ބ ފުޅުންގެ ވަރަށް
ގިނަ ވަގުތު ހެނދުނު 10:00 އިން ފައްޓަވައިގެން ހަމަ ގިނަ ފަހަރަށް ބްރ ކެއް ވެސް ނެތި އެ ކުރިއަށް ގެންދެވީ.
އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ހިތުގެ އިޚުލާޞްތެރިކަމާ އެކު ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ނަމުގައި ތި ހުރިހާ އެންމެ އިއްޒަތްތެރި ލޮބުވެތި
ރައްޔިތުންނަށް އެއީ މި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރަކަށްވީމާ މި ވަގުތުގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖ ގެ ބަޖެޓާއި ނުގުޅ ދިވެހި އެއްވެސް
ރައްޔިތަކު ނުހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ ރައްޔިތުން ތި ބ ފުޅުންނަށް ޓަކައި ފަޚުރުވެރިވާނެކަމާމެދު އަޅުގަ ނޑު ހަމަ
ޝައްކެއްނުކުރަން އެއްވެސް ގޮތަކަށް. ޚާއްޞަ ކޮށް ޖ .ޕީގެ މެންބަރުން އާއްމުކޮށް މީގެކުރީގައި ސެޝަން ނިންމާލުމުގެ
ކުރީގައި ވަޑައިގަންނަވާތީ އަޅުގަ ނޑު އެ ވާހަކަ އިއްޔެ މިތާ ހައިލައިޓްކޮށްލިން. ނަމަވެސް، މިއަދު އިޚްލާޞްތެރިކަމާ
އެކު އެކަމުގައި ވަޑައިގެން ތިއްބެވިކަން އެއީ އެކަން ހަމަ ފާހަގަކުރަން ޖެހ ނެ ކަމަކަށްވާތީވެ އެ ޕާޓީގެ ލީޑަރަށް ވެސް
އަޅުގަ ނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި އެމް.ޑީ.ޕީއަކީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި އާ އްމުކޮށް ފާރަވެރިވެ އިދިކޮޅުވާންޖެހ
ފަރާތަކަށް އާއްމުކޮށް މަލްޓި ޕާޓީ ޑިމޮކްރަސީގައި މި އޮންނަނީ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދިޔައީ ހަމަ ވަރަށް
ގާތްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން ޤައުމަށް ޓަކައި ތި ބ ފުޅުން މިއަދުގެ މި މަސައްކަތުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ކުރިއަށް ވަޑައިގެން.
ޚާއްޞަކޮށް ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ މި މަސައްކަތުގައި ދެއްވި
އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުމަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމުން މާދަމާ 10:00 އަކީ ތި ބ ފުޅުން އިންތިޒާރުގެ ވަގުތު. އެއީ ހުރިހާ
މެންބަރުން ސުވާލުކުރެއްވީ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ، ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމުގެ މަޢުލޫމާތުތައް
ތިމަންނަމެންނާ ހިއްސާކުރެވ ނެ ގޮތަކީ ކޮން ވަގުތެއްތޯ. އެއީ އެންމެ ގިނައިން ކުރައްވަމުން ދިޔަ އެއް ސުވާލު.
އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތް ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމާއި ގުޅ ގޮތުން ސުވާލު،
މަޝްވަރާތައްކުރުމަށް ޓަކައި މާދަމާ 10:00 ގައި ބަޖެޓު ކޮމިޓީގެ މުހިއްމު ބައްދަލުވުމެއް އޮންނާނެކަމުގެ ވާހަކަ
ދަންނަވަމުން، މި ބައްދަލުވުން މިވަގުތަށް އަޅުގަ ނޑު ނިންމާލަން. އަދި ބ ރުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ސައެއް އޮތް ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެ ސައި ގަޑީގައި ތިޔަ އިތުރު ސުވާލު ކުރައްވާނެ ކަމަށް
ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
____